

Univerzita Hradec Králové

Přírodovědecká fakulta

Katedra matematiky

**Povinné ručení a havarijní pojištění
osobních automobilů**

Bakalářská práce

Autor:	Tereza Petřová
Studijní program:	B 1103 Aplikovaná matematika
Studijní obor:	Finanční a pojistná matematika
Vedoucí práce:	Ing. Pavel Hanuš

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a že jsem v seznamu použité literatury uvedla všechny prameny, ze kterých jsem vycházela.

V Turnově dne 20.5.2016

Tereza Petířová

Poděkování:

Děkuji vedoucímu Ing. Pavlu Hanušovi za projevenou pomoc při psaní této bakalářské práce, za jeho cenné rady, ochotu a vstřícnost. Děkuji též respondentům, které jsem oslovovala v rámci dotazníkového šetření, za jejich ochotu ke spolupráci. V neposlední řadě děkuji své rodině za trpělivost a podporu, svým přátelům a blízkým, kteří mi byli při psaní této práce obrovskou oporou.

Anotace

PETÍŘOVÁ, T. *Povinné ručení a havarijní pojištění osobních automobilů*. Hradec Králové 2015. Bakalářská práce na Přírodovědecké fakultě Univerzity Hradec Králové. Vedoucí práce Ing. Pavel Hanuš. 82 s.

Práce bude zaměřena především na nabídku povinných ručení a havarijních pojištění osobních automobilů v České republice. Bude provedeno porovnání jednotlivých produktů a to včetně poskytovaných služeb a finančního krytí. Část práce bude věnována i dotazníkovému šetření a jiným statistickým údajům a také Zákonu o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla č. 168/1999 Sb. Měla by být podkladem k podání užitečných informací laické veřejnosti.

Klíčová slova

Povinné ručení, havarijní pojištění, osobní automobily, pojišťovna, pojištění

Annotation

PETÍŘOVÁ, T. *Motor vehicle liability insurance and own damage insurance*. Hradec Králové 2015. Bachelor Thesis at Faculty of Science University of Hradec Králové. Thesis Supervisor Ing. Pavel Hanuš. 82 p.

The work will focus on offering compulsory liability insurance of passenger cars in the Czech Republic. It will be a comparison of individual products, including services provided and financial coverage. Part of the work will also be given a questionnaire survey and other statistical data, as well as the Law of Insurance Vehicle Liability No. 168/1999 Coll. It should be the basis for bringing useful information to the general public.

Keywords

Motor vehicle liability insurance, own damage insurance, passenger cars, insurance company, insurance

Obsah

Úvod	7
1 Povinné ručení	8
1.1 Základní pojmy	8
1.2 Pojistná smlouva	9
1.3 Limity pojistného plnění	13
1.4 Stanovení výše pojistného	14
1.5 Rozsah pojištění odpovědnosti	15
1.6 Výjimky z pojištění odpovědnosti	17
1.7 Povinnosti pojištěného	18
1.8 Pojistné plnění	19
1.9 Právo pojistitele na úhradu vyplacené částky	22
1.10 Zánik pojištění odpovědnosti	23
1.10.1 Náležitosti potvrzení (dle Vyhlášky č. 205/1999 Sb.)	24
2 Havarijní pojištění	26
2.1 Základní pojištění	26
2.2 Doplnkové pojištění	26
2.3 Pojistné plnění	27
2.3.1 Excedentní franšíza	27
2.3.2 Procentní spoluúčast	29
2.4 Pojistné	30
2.5 Povinnosti pojistníka a pojistitele	31
3 Nabídka povinného ručení a havarijního pojištění	32
3.1 Česká pojišťovna, a.s.	37
3.2 Česká podnikatelská pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group	42
3.3 ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB	47
3.4 Generali Pojišťovna, a.s.	51
3.5 Kooperativa pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group	54
Shrnutí	58
4 Dotazníkové šetření a jeho výsledky	59
4.1 Respondenti	63
4.2 Vyhodnocení	66
Shrnutí	74
Závěr	76

Citovaná literatura	78
Seznam knižní literatury.....	78
Seznam elektronických zdrojů	78
Seznam tabulek	79
Seznam grafů	80
Seznam obrázků	80
Seznam dotazníků	80
Přílohy.....	81

Úvod

Povinné ručení a havarijní pojištění je tématem, se kterým se jistě každý, kdo vlastní vozidlo, někdy setkal. Povinnost uzavřít si povinné ručení je stanovena zákonem č. 168/1999 Sb., který bude podkladem pro teoretickou část této bakalářské práce. V ní budou především vysvětleny pojmy, které s povinným ručením souvisí, koho se toto pojištění týká a kdo je od něho naopak osvobozen, jaká jsou práva a povinnosti smluvních stran tohoto pojištění a kdy toto pojištění vzniká a kdy zaniká.

K povinnému ručení, které je spíše základní a především povinnou složkou pojištění automobilu, neodmyslitelně patří i havarijní pojištění. To je naopak naprosto v kompetenci majitele vozu, řadí se tedy mezi dobrovolná pojištění. Další část této bakalářské práce bude věnována právě havarijnímu pojištění.

V dnešní době ovšem nabízí povinné ručení i havarijní pojištění velké množství pojišťoven. Pojistný trh je nasycen nabídkou různých variant jak povinného ručení, tak havarijního pojištění. Počet pojištěných automobilů stále stoupá, a tak poskytovatelé tohoto pojištění nabídku svých pojistných produktů stále více rozšiřují. Jak se ale v tak velkém množství možností vyznat? I nabídce povinného ručení a havarijního pojištění osobních automobilů na trhu v České republice bude část této práce věnována.

Na závěr bude vypracované dotazníkové šetření týkající se povinného ručení a havarijního pojištění, které bude vyhodnoceno pomocí grafů a testů nezávislosti v kontingenčních tabulkách.

1 Povinné ručení

Povinné ručení je obecně vžitý název pro pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla. Jedná se o povinně smluvní pojištění, jehož účelem je pojistná ochrana zdraví a majetku třetích osob způsobená provozem motorového vozidla. Povinně smluvní pojištění chápeme jako pojištění, které je sjednáno na základě smlouvy uzavřené mezi pojistníkem a pojistitelem a jehož povinnost toto pojištění uzavřít je stanovena zákonem. [7]

Povinné ručení je upraveno zákonem č. 168/1999 Sb. o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zkráceně zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla). Zákon jako celek nabyt účinnosti 1. 1. 2000. Do souladu s právem Evropských společenství byl pak uveden zákonem č. 47/2004 Sb., který nabyt účinnosti dne 1. 5. 2004.

1.1 Základní pojmy

Výše uvedený zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla definuje několik základních pojmů, které jsou stěžejní pro daný zákon, stejně tak jako pro tuto bakalářskou práci.

Zde jsou uvedeny některé vybrané pojmy:

- pojistitel je pojišťovna, která je podle zvláštního právního předpisu oprávněna provozovat na území České republiky pojištění odpovědnosti,
- pojistník je ten, kdo uzavřel s pojistitelem smlouvu o pojištění odpovědnosti,
- pojištěný je osoba, na jejíž povinnost nahradit újmu se pojištění odpovědnosti vztahuje,
- poškozený je ten, komu byla provozem vozidla způsobena újma a má právo na náhradu újmy,
- škodnou událostí se rozumí způsobení újmy provozem vozidla,
- zelená karta je mezinárodní osvědčení prokazující skutečnost, že k vozidlu byla uzavřena smlouva o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla uvedeného v tomto osvědčení,

- registračním místem je správní orgán, který je příslušný k registraci vozidel podle zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích“ (Zákon č. 56/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů). [1]

V zákoně č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla, se také uvádí, že na dálnici, silnici, místní komunikaci a účelové komunikaci, s výjimkou účelové komunikace, která není veřejně přístupná, může pouze ta osoba, která má vozidlo pojištěné podle tohoto zákona. Stejně tak musí být splněna povinnost pojištění odpovědnosti i v případě ponechání vozidla na pozemní komunikaci. Toto pojištění se řídí občanským zákoníkem, není-li v zákoně č. 168/1999 Sb. stanoveno jinak.

1.2 Pojistná smlouva

Pojištění odpovědnosti vzniká na základě pojistné smlouvy. Tato smlouva se uzavírá mezi pojistníkem (např. majitel nebo provozovatel vozu) a pojistitelem, tedy pojišťovnou. Pojistitel je vždy povinen uzavřít pojistnou smlouvu, ovšem jen za předpokladu, že návrh na její uzavření neodporuje zákonu č. 168/1999 Sb., zákonu upravujícímu pojistnou smlouvu nebo pojistným podmínkám pojistitele.

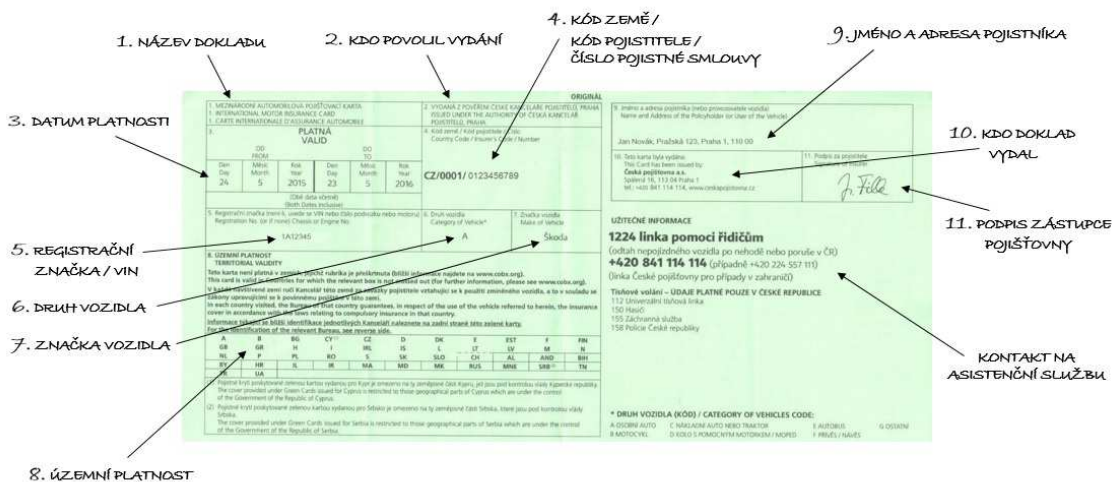
Uzavřít povinné ručení, resp. pojistnou smlouvu o pojištění odpovědnosti je povinen vlastník vozidla registrovaného v České republice nebo řidič cizozemského vozidla. Tím ovšem není dotčeno právo uzavřít takovou smlouvu jako pojištění cizího pojistného rizika.

V rámci jedné pojistné smlouvy o pojištění odpovědnosti lze uzavřít pojištění odpovědnosti z provozu více vozidel. K tomu musí být dodržena podmínka: vozidla musí mít téhož vlastníka, nebo stejného provozovatele. Také za předpokladu, že má osoba, která smlouvu s pojišťovnou uzavírá, na uzavření smlouvy pojistný zájem v rámci poskytnutí úvěru nebo jiné obdobné finanční služby, jejímž účelem je nabytí vlastnického práva k vozidlu. Případně jsou-li vlastník nebo provozovatel vozidla a pojistník součástí stejného koncernu. V praxi se toto hromadné pojištění používá hlavně v podnikatelské sféře, kde se pro takové pojištění vžil označení „pojištění flotily vozidel.“

Bezprostředně po uzavření pojistné smlouvy, která se týká tuzemského vozidla, vydá pojistitel pojistníkovi zelenou kartu.

Jak taková zelená karta vypadá a co obsahuje, je popsáno níže.

Obrázek č. 1: Zelená karta

Zdroj: Vlastní zpracování

Nyní blíže vysvětlíme či přiblížíme obsah bodů vyznačených na Obrázku č. 1.

1. Název dokladu

- Název zelené karty zní: Mezinárodní automobilová pojišťovací karta.

2. Kdo povolil vydání

- V České republice povoluje vydání zelené karty Česká kancelář pojistitelů (ČKP), což je profesní organizace sdružující pojišťovny, které jsou na území České republiky oprávněny provozovat pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla. Jedná se ovšem spíše o zájmové sdružení těchto právnických osob, nikoli o státní instituci. Česká kancelář pojistitelů je soukromým subjektem, který byl zřízen na základě zákona č. 168/1999 Sb. Spravuje garanční fond, provozuje hraniční pojištění a dále provozuje též informační středisko. Jeho hlavní funkcí je zjišťovat,

uchovávat a poskytovat vybrané údaje o pojištění odpovědnosti vozidel registrovaných na území České republiky. [7]

3. Datum platnosti

- U této položky je vymezena platnost zelené karty. V případě, že je pojištění odpovědnosti sjednané na dobu neurčitou, je platnost zelené karty přesto omezena, většinou na dobu 1 roku.

4. Kód země/ kód pojistitele/ číslo

- Zde je informace o tom, v jaké zemi a jakou pojišťovnou byla zelená karta vydána. Číslem za druhým lomítkem je potom číslo pojistné smlouvy, které na zelené kartě také nesmí chybět. Toto číslo bude potřebné např. při volání asistenční služby v případě nehody.

5. Registrační značka nebo VIN

- V této kolonce se uvádí registrační značka vozidla. Pokud ale ještě nebyla vozidlu, které má sjednané pojištění odpovědnosti, registrační značka přidělena, použije se tzv. kód VIN. VIN (z anglického vehicle identification number, v překladu identifikační číslo vozidla) je mezinárodně jednoznačný identifikátor motorových vozidel, který je zpravidla vyražen nebo trvale připevněn ke karoserii vozidla.

6. Druh vozidla

- Jedná se o druh vozidla, na které je sjednáno pojištění odpovědnosti. Členění druhů vozidel je uvedeno přímo na zelené kartě v pravém dolním rohu.

7. Značka vozidla

- Uvádí se zde typ, popř. i model vozidla, např. Škoda Fabia.

8. Územní platnost

- V této části zelené karty jsou rozeznávací značky všech států, které jsou členy Rady kancelářů. Na zadní straně jsou pak tyto značky vysvětleny. Na území cizího státu platí zelená karta za podmínky, že jeho rozeznávací značka není přeškrtnuta.

9. Jméno a adresa pojistníka (nebo provozovatele vozidla)

- Údaje o trvalém bydlišti pojistníka, popř. provozovatele vozidla musí odpovídat skutečnosti. V případě jakýchkoli změn musí být tato změna nahlášena pojišťovně.

10. Kdo doklad vydal

- Zde je uveden název a také sídlo pojišťovny, u které je vozidlo pojištěno.

11. Podpis zástupce pojistitele

- Za pojišťovnu podepisuje zelenou kartu odpovědná osoba. Podpis držitele zelené karty se neuvádí.

Kontakt na asistenční službu

- Pojišťovna zde uvádí telefonní číslo asistenční služby, která je k dispozici pro případ nehody nebo poruchy. Některé pojišťovny v této části uvádějí i kontakt na Policii ČR, hasiče, záchrannou službu či telefonní číslo Univerzální tísňové linky.

Nyní by se zde hodilo uvést, jaké údaje musí být v pojistné smlouvě zahrnuty. Dle zákona č. 168/1999 Sb. obsahuje pojistná smlouva vždy:

- určení pojistitele a pojistníka,
 - u pojistitele se udává obchodní firma pojišťovny, která je oprávněná uzavírat smlouvy o povinném ručení, její sídlo, identifikační číslo a kde je zapsaná;
 - u pojistníka se uvádí jeho jméno, příjmení, rodné číslo a bydliště;
- údaje o vozidle,
 - mezi údaje o vozidle patří tovární značka a typ, registrační značka, série a číslo technického průkazu (velkého), výrobní číslo karoserie (VIN), výkon motoru v kW, objem válců v cm³ a rok výroby

- dobu trvání pojištění,
- limit pojistného plnění,
 - s ohledem na minimální výši uvedenou v zákoně č. 168/1999 Sb.
- výši pojistného, jeho splatnost a způsob jeho placení a
- formu a místo oznámení škodné události [1]

1.3 Limity pojistného plnění

Limitem pojistného plnění se rozumí nejvyšší hranice plnění pojistitele při jedné škodné události. Jednotlivé limity pojistného plnění musí být v pojistné smlouvě uvedeny samostatně, a to tak, aby korespondovaly se způsobem členění limitů pojistného plnění.

Zákon mimo jiné definuje minimální limit pojistného plnění:

- pro případ újmy vzniklé ublížením na zdraví nebo usmrcením je tento limit stanoven na **nejméně 35 000 000 Kč na každého zraněného nebo usmrceného jednotlivě**. Do limitu se také započítávají náhrady nákladů vynaložených na péči hrazenou z veřejného zdravotního pojištění a regresního nároku¹,
- při způsobené škodě vzniklé poškozením, zničením nebo ztrátou věci, stejně tak i škodu vzniklou odcizením věci, pozbyla-li fyzická osoba schopnost ji opatrovat nebo při ušlém zisku, činí limit **nejméně 35 000 000 Kč**. Tento limit je ovšem oproti limitu předešlému vázán **na všechny poškozené** bez ohledu na to, jaký je počet poškozených. Převyšuje-li součet nároků uplatněných více poškozenými limit pojistného plnění uvedený v pojistné smlouvě, pojistné plnění se uplatňuje poměrově. Každému z nich se pojistné plnění snižuje v poměru tohoto limitu k součtu nároků všech poškozených.

¹ Regresní náhrada je nárok zdravotní pojišťovny na náhradu nákladů léčeni jejího pojištěnce, jemuž bylo ublíženo na zdraví zaviněným protiprávním jednáním jinou, tzv. „třetí osobou“, které pojišťovna uhradila zdravotnickému zařízení z prostředků veřejného zdravotního pojištění. Jinými slovy, pokud třetí osoba zavinila nějakým protiprávním jednáním ublížení na zdraví osobě pojištěné u dané pojišťovny, pojišťovna potom uplatňuje nárok na náhradu nákladů léčeni jejího pojištěnce po této třetí osobě. Ta tedy musí pojišťovně uhradit náklady na léčení osoby, kterou zranila. Regresní náhrada je upravena zákonem č. 187/2006 Sb. o nemocenském pojištění, ve znění zákona č. 585/2006 Sb., konkrétně v § 126 tohoto zákona.

Zákon o pojištění odpovědnosti definuje jen minimální limity pojistného plnění, které musí být v rámci pojistné smlouvy uzavřeny. Pojišťovny ale nabízejí i vyšší částky tohoto limitu, např. 50 000 000 Kč nebo i více. Taková výše pojistného limitu se samozřejmě negativně promítá do ceny pojištění, přesněji do výše pojistného. Za vyšší limit se pochopitelně požaduje vyšší částka pojistného.

1.4 Stanovení výše pojistného

Pojistitel má povinnost stanovit výši pojistného tak, aby zabezpečil trvalé splnění závazků vzniklých provozováním pojištění odpovědnosti a úhradu příspěvků České kanceláři pojistitelů. Toho docílí zejména dostatečnou tvorbou aktiv, jejichž zdrojem jsou technické rezervy.

Při sjednávání výše pojistného v pojistné smlouvě by měl pojistitel zohlednit celkový předcházející škodný průběh pojištění odpovědnosti pojistníka. Může tak učinit buď slevou na pojistném v případě bezeškodného průběhu pojištění, známou jako **bonus**, nebo přírůžkou k pojistnému v případě výplaty pojistného plnění z pojištění odpovědnosti, tzv. **malusem**. Výše těchto tzv. bonusů či malusů záleží na rozhodnutí samotné pojišťovny, nicméně většina pojišťoven má výši bonusu stanovenou na 5 % slevy z ceny pojistného za celý uplynulý rok. V případě, že pojistník způsobil škodu provozem vozidla, tedy zapříčinil dopravní nehodu, pojišťovna mu odečítá určitý počet měsíců z doby pojištění. Obvykle je mu takto odečteno 24 nebo 36 měsíců za každou zaviněnou havárii a výši malusu potom určuje tzv. rozhodná doba. Ta se určuje jako rozdíl mezi dobou nepřetržitého trvání pojištění a počtem tzv. rozhodných událostí, tedy počtem dopravních nehod bez ohledu na to, kdo automobil řídil. V případě, že po odečtení bude výsledek záporný, pojišťovna přičte k ceně pojištění tzv. malus.

V pojistné smlouvě lze ujednat, že se zohlední škodný průběh osoby, která vozidlo provozuje, pokud je provozovatel osobou odlišnou od pojistníka. Při zohlednění přecházejícího škodného průběhu pojistitel nepřihlíží k době přerušování pojištění odpovědnosti a tato doba se ani nezapočítává do pojistné doby tohoto pojištění.

Způsob stanovení výše pojistného předloží pojistitel ke kontrole České národní bance na její písemné vyžádání. Pojišťovna zde uvede statistické údaje, na kterých

je způsob stanovení výše pojistného založen a přiloží též potvrzení odpovědného pojistného matematika o správnosti způsobu stanovení výše pojistného.

1.5 Rozsah pojištění odpovědnosti

Pojištění odpovědnosti se vztahuje na každou osobu, která má povinnost nahradit újmu způsobenou provozem vozidla, které je uvedeno v pojistné smlouvě.

Pojištěný má právo na to, aby za něj pojišťovna uhradila poškozenému následující újmy či škody, a to v rozsahu a ve výši podle občanského zákoníku. Pojistitel za pojištěného hradí tedy:

- způsobenou újmu vzniklou ublížením na zdraví nebo usmrcením,
 - V tomto případě hradí pojišťovna např. náhradu na léčení nebo výplatu bolestného v případě ublížení na zdraví a v případě usmrcení se hradí např. náklady na výživu pozůstalých (nezaopatřené děti) nebo náklady na pohřeb.
- způsobenou škodu vzniklou poškozením, zničením nebo ztrátou věci, to platí i pro škodu vzniklou odcizením věci, pozbyla-li fyzická osoba schopnost ji opatrovat,
 - Zde se jedná o škody věcné, např. poškozený či rozbitý automobil toho, kdo byl nabourán, poškození dopravního značení či majetku třetích osob, nebo pojišťovna uhradí náklady spojené s odstraňováním nehody, např. odtah rozbitého automobilu atd.
- ušlý zisk,
- účelně vynaložené náklady spojené s právním zastoupením při uplatňování nároku podle předchozích bodů; v souvislosti se škodou vzniklou poškozením, zničením nebo ztrátou věci či ušlým ziskem však jen v případě marného uplynutí lhůty 3 měsíců ode dne, kdy bylo oprávněnou osobou uplatněno právo na plnění z pojištění odpovědnosti nebo neoprávněného odmítnutí anebo neoprávněného krácení pojistného plnění pojistitelem,

pokud poškozený svůj nárok uplatnil a prokázal a pokud ke škodné události, ze které tato újma vznikla a kterou je pojištěný povinen nahradit, došlo v době trvání pojištění odpovědnosti, s výjimkou doby jeho přerušování.

Újma vzniklá ublížením na zdraví nebo usmrcením, škoda vzniklá poškozením, zničením nebo ztrátou či odcizením věci a ušlý zisk se nahradí v penězích, nejvýše však do limitu pojistného plnění, který je stanoven v pojistné smlouvě.

Pojištěný má také nárok na to, aby pojistitel za něj uhradil náhradu prokázaných nákladů vynaložených za zdravotní péči, kterou na něm uplatňuje příslušná zdravotní pojišťovna. To však jen za předpokladu, že se jedná o zdravotní péči hrazenou z veřejného zdravotního pojištění podle platné právní úpravy, konkrétně podle § 55 zákona č. 48/1997 Sb. o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 137/2008 Sb. Náklady spojené se zdravotní péčí poskytnutou poškozenému se musí pochopitelně týkat škodné události, při které poškozenému újma vznikla. Zároveň musí platit, že se tato škodná událost stala v době trvání pojištění odpovědnosti, s výjimkou doby jeho přerušení.

Pojistná smlouva týkající se pojištění odpovědnosti musí být uzavřena tak, aby toto pojištění platilo na území všech členských států a některých dalších států uvedených ve vyhlášce Ministerstva financí, a to na základě jediného pojistného. Pojistitel je pak povinen tuto platnost pojištění na zelené kartě vyznačit. [1]

A jaké státy sem patří? Kromě území České republiky a ostatních členských států Evropské unie včetně států tvořících Evropský hospodářský prostor, se pojištění odpovědnosti vztahuje také na škody způsobené provozem tuzemského vozidla² též na území států Albánie, Andorry, Bosny a Hercegoviny, Bývalé jugoslávské republiky Makedonie, Monaka, San Marina, Srbska, Černé Hory, Švýcarska, Turecka, Ukrajiny a Vatikánu. [2]

Členskými státy Evropské unie jsou pak Belgie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Chorvatsko, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko a Velká

² Tuzemským vozidlem je vozidlo, které podléhá registraci silničních vozidel vedené podle zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, nebo vozidlo, které registraci vozidel nepodléhá a je ve vlastnictví FO s bydlištěm nebo místem podnikání na území ČR nebo právnické osoby se sídlem na území ČR.

Británie. [8] Mezi státy Evropského hospodářského prostoru patří navíc Island, Lichtenštejnsko a Norsko. [9]

Pojištění odpovědnosti platí také na území jiných států, pokud pojistitel tuto platnost pojištění vyznačil na zelené kartě.

V případě újmy způsobené provozem tuzemského vozidla na území jiného členského státu Evropské unie se rozsah pojištění odpovědnosti řídí právní úpravou tohoto jiného členského státu. To platí pouze, pokud zákon č. 168/1999 Sb. nebo pojistná smlouva neurčuje, že je tento rozsah širší. [1]

1.6 Výjimky z pojištění odpovědnosti

Povinnost uzavřít pojistnou smlouvu podle zákona č. 168/1999 Sb. o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla nemá

- řidič cizozemského vozidla³, který je držitelem platné zelené karty vydané pojišťovnou v cizím státě, nebo vozidla, jehož pojištění odpovědnosti na území České republiky je zaručeno kanceláří pojistitelů cizího státu,
- složka integrovaného záchranného systému pro všechna vozidla neužívaná k podnikání a zařazená do průběžně aktualizované přílohy poplachového plánu integrovaného záchranného systému kraje,
- Bezpečnostní informační služba pro jí provozovaná vozidla, Generální inspekce bezpečnostních sborů pro jí provozovaná vozidla, Ministerstvo obrany pro vozidla provozovaná Vojenským zpravodajstvím a Ministerstvo vnitra pro vozidla provozovaná Úřadem pro zahraniční styky a informace a pro vozidla útvarů Policie České republiky pověřenými vyšetřováním podle zvláštního právního předpisu, obec pro vozidla provozovaná jednotkami sborů dobrovolných hasičů obce a Ministerstvo financí pro vozidla provozovaná pověřenými celními orgány, které mají podle zvláštního právního předpisu postavení policejního orgánu.

³ Cizozemské vozidlo je takové vozidlo, které je vybaveno cizí státní poznávací značkou, nebo vozidlo bez této státní poznávací značky ve vlastnictví FO s bydlištěm nebo místem podnikání mimo území ČR, anebo PO se sídlem mimo území ČR

K tzv. „vozidlu s výjimkou z pojištění odpovědnosti“ vydá zelenou kartu Ministerstvo financí. Takovým vozidlem je vozidlo integrovaného záchranného systému, vozidlo Bezpečnostní informační služby, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Vojenského zpravodajství, Úřadu pro zahraniční styky a informace, dále sem patří vozidla útvarů Policie České republiky, vozidla provozovaná jednotkami sborů dobrovolných hasičů obcí a vozidla pověřených celních orgánů s postavením policejního orgánu.

Zanikne-li důvod, pro který byla vozidlu s výjimkou z pojištění odpovědnosti zelená karta vydána, musí provozovatel takového vozidla zelenou kartu ministerstvu vrátit. [1]

1.7 Povinnosti pojištěného

Pojištěný má povinnost bez zbytečného odkladu písemně oznámit pojistiteli, že došlo ke škodné události. Do tohoto oznámení uvede skutkový stav týkající se této události. Skutkovým stavem je popis události, tedy co se stalo, kdy a jak se nehoda udála, zkrátka jaké jsou skutečnosti nehody. Dále k tomuto oznámení předloží příslušné doklady a v průběhu šetření škodné události bude postupovat v souladu s pokyny pojistitele.

Pojištěný je dle zákona č. 168/1999 Sb. povinen pojistiteli bez zbytečného odkladu písemně sdělit, že:

- bylo proti němu uplatněno právo na náhradu újmy a vyjádřit se k požadované náhradě a její výši,
- v souvislosti se škodnou událostí bylo zahájeno právní nebo trestní řízení a neprodleně informovat pojistitele o jeho průběhu a výsledku,
- poškozeným bylo uplatněno právo na náhradu újmy u soudu nebo u jiného příslušného orgánu, pokud se o této skutečnosti dozví. [1]

Pojištěný má též povinnost bez zbytečného odkladu doložit poškozenému na jeho žádost údaje nezbytné pro uplatnění práva poškozeného na plnění. Nejméně jsou to tyto údaje:

- své jméno, popřípadě jména, a příjmení a bydliště, název nebo obchodní firmu a sídlo,
- jméno, popřípadě jména, a příjmení a bydliště, název nebo obchodní firmu a sídlo, popřípadě též místo podnikání vlastníka vozidla,
- obchodní firmu a sídlo pojistitele, popřípadě též adresu sídla pobočky pojistitele v České republice,
- číslo pojistné smlouvy a
- jedná-li se o vozidlo, které podléhá registraci vozidel, státní poznávací značku vozidla, kterým byla újma způsobena. [1]

Pojištěný je povinen v případě dopravní nehody, která nepodléhá oznámení Policii České republiky, předložit pojistiteli bez zbytečného odkladu společný záznam o dopravní nehodě. Tento záznam musí obsahovat identifikaci místa a času dopravní nehody, identifikaci jejích účastníků a vozidel. V tomto záznamu bude také popis příčiny, průběhu a následků nehody.

Dopravní nehoda nepodléhající oznámení Policii České republiky, je taková, při které nedojde k usmrcení nebo zranění osoby nebo k hmotné škodě převyšující na některém ze zúčastněných vozidel včetně přepravovaných věcí částku 100 000 Kč.

V případě, že pojistitel požaduje od pojištěného, aby Policii České republiky oznámil dopravní nehodu, která oznámení Policii České republiky nepodléhá, uhradí pojištěnému náklady s tím spojené. [1]

1.8 Pojistné plnění

Pojistným plněním se rozumí peněžní částka, kterou pojistitel (pojišťovna) vyplatí po vzniku pojistné události. U škodových pojištění, jakým je i povinné ručení, tedy pojištění odpovědnosti, se jedná o úhradu vzniklé škody. [3]

Poškozený má právo uplatnit svůj nárok na plnění z pojištění odpovědnosti u příslušného pojistitele nebo u Kanceláře pojistitelů, jedná-li se o nárok na plnění z garančního fondu. Jedná-li se o dopravní nehodu nepodléhající oznámení Policii České republiky, je poškozený povinen při uplatnění nároku na plnění předložit společný záznam o dopravní nehodě.

Plnění pojistitele (pojišťovny) je splatné do 15 dnů, a to buď ode dne, kdy pojistitel skončil šetření nutné k zjištění rozsahu jeho povinnosti plnit nebo jakmile obdržel pravomocné rozhodnutí soudu o své povinnosti poskytnout pojistné plnění.

Pojišťovna má povinnost provést šetření škodné události, a to bez zbytečného odkladu. Zákon stanovuje lhůtu 3 měsíců ode dne, kdy bylo oprávněnou osobou uplatněno právo na plnění z pojištění odpovědnosti. V této lhůtě musí pojistitel buďto ukončit šetření pojistné události nebo podat poškozenému písemné vysvětlení k uplatněným nárokům.

V případě, že bylo v této lhůtě šetření pojistné události již ukončeno, sdělí pojistitel poškozenému výši pojistného plnění podle jednotlivých nároků poškozeného. Do tohoto sdělení uvede též způsob stanovení jeho výše.

Písemné vysvětlení poškozenému k uplatněným nárokům se podává v případě, že tyto nároky byly pojistitelem zamítnuty, nebo u nich bylo plnění pojistitele sníženo, anebo nebylo možno ve stanovené lhůtě ukončit šetření.

Nesplní-li pojistitel tuto 3měsíční lhůtu, zvyšuje se částka toho pojistného plnění, u kterého dochází k nedodržení lhůty, o úrok z prodlení. Sazba úroku z prodlení se stanoví ve výši diskontní sazby⁴ stanovené Českou národní bankou⁵, platné k prvnímu dni prodlení, navýšené o 4 % ročně. Tyto úroky se stanovují vždy samostatně za každý započatý měsíc prodlení ve výši jedné dvanáctiny sazby úroku z prodlení. Sazba úroku z prodlení se aktualizuje každý měsíc s využitím diskontní sazby České národní banky, platné k prvnímu dni daného měsíce prodlení. [1]

⁴ Diskontní sazba stanovená Českou národní bankou zpravidla představuje dolní mez pro pohyb krátkodobých úrokových sazeb na peněžním trhu.

⁵ Česká národní banka (ČNB) je ústřední (centrální) bankou České republiky a orgánem vykonávajícím dohled nad finančním trhem. Je zřízena Ústavou České republiky a svou činnost vyvíjí v souladu se zákonem č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů.

Výše uvedený text bude více srozumitelný uvedením ukázkového příkladu. Řekněme, že pojišťovna neukončila šetření nehody ani nám nepodala písemné vysvětlení už 5 měsíců ode dne, kdy jsme uplatnili nárok na pojistné plnění. Měla 3měsíční lhůtu, je tedy již 2 měsíce v prodlení. Diskontní sazba stanovená ČNB je nyní 0,05 %. Předpokládejme, že se ČNB rozhodne zvýšit diskontní sazbu; k prvnímu dni druhého měsíce stoupne tedy na 0,10 %. Výše pojistného plnění, u kterého dochází k prodlení je 10 000 Kč.

Sazba úroku z prodlení: $0,0005 + 0,04 = 0,0405$ %

1. měsíc prodlení: $0,0405 / 12 = 0,003375$

Úroky z prodlení za 1. měsíc budou tedy: $10\ 000 * 0,003375 = 33,75$ Kč

Sazba úroku z prodlení: $0,0010 + 0,04 = 0,041$ %

2. měsíc prodlení: $0,041 / 12 = 0,003417$

Úroky z prodlení za 2. měsíc budou: $10\ 000 * 0,003417 = 34,17$ Kč

Celkem má tedy pojišťovna za tyto 2 měsíce prodlení zaplatit na úrocích z prodlení 67,92 Kč.

Zákon ještě uvádí, že takto odvozené úroky se použijí, pokud není v pojistné smlouvě stanovena částka vyšší.

Není-li ohroženo řízení o trestném činu nebo projednávání správního deliktu, sděluje orgán činný v trestním řízení nebo orgán projednávající správní delikt pojistiteli nebo Kanceláři pojistitelů údaje o dopravní nehodě. V případě, že mu tyto informace nesdělí, umožní mu alespoň nahlížet do spisu a pořizovat z něho výpisy ve věci týkající se škodné události.

1.9 Právo pojistitele na úhradu vyplacené částky

Zákon č. 168/1999 Sb. definuje též právo pojistitele na úhradu vyplacené částky. Podle tohoto zákona má pojistitel proti pojištěnému právo na náhradu toho, co za něho plnil, jestliže prokáže, že pojištěný

- způsobil újmu úmyslně,
- porušil základní povinnost týkající se provozu na pozemních komunikacích,
 - provozování vozidla, které nemá schválenou technickou způsobilost nebo které svojí konstrukcí či technickým stavem neodpovídá požadavkům bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích,
 - řízení vozidla osobou, která nemá řidičské oprávnění či předání řízení takové osobě; výjimkou je žák autoškoly pod dohledem oprávněného učitele,
 - řízení vozidla osobou, které byl uložen zákaz činnosti řídit vozidlo či předání řízení takové osobě,
 - řízení vozidla osobou, která byla při řízení pod vlivem alkoholu, omamné nebo psychotropní látky nebo léku označeného zákazem řídit motorové vozidlo či předání řízení takové osobě,
- způsobil újmu provozem vozidla, které použil neoprávněně,
- nesplnil povinnost sepsat bez zbytečného odkladu společný záznam o dopravní nehodě nebo ohlásit dopravní nehodu, která je škodnou událostí, a v důsledku toho byla ztížena možnost řádného šetření pojistitele,
- nesplnil povinnosti pojištěného
 - povinnost písemného oznámení pojistiteli, že došlo ke škodné události
- odmítl jako řidič vozidla podrobit se na výzvu příslušníka Policie České republiky zkoušce na přítomnost alkoholu, omamné nebo psychotropní látky nebo léku označeného zákazem řídit motorové vozidlo.

Součet požadovaných náhrad nesmí být vyšší než plnění vyplacené pojistitelem v důsledku škodné události, se kterou toto právo pojistitele souvisí. [1]

1.10 Zánik pojištění odpovědnosti

Dle zákona o pojištění odpovědnosti toto pojištění zaniká

- dnem, kdy pojistník, jeho dědic, právní nástupce nebo vlastník vozidla, pokud není osobou totožnou s pojistníkem, oznámil pojistiteli změnu vlastníka tuzemského vozidla,
- dnem, kdy vozidlo, které nepodléhá registraci vozidel, zaniklo; dnem zániku je den zápisu jeho zániku v registru silničních vozidel či den, kdy nastala nevratná změna znemožňující jeho provoz,
- dnem vyřazení tuzemského vozidla z provozu, pokud se pojistitel s pojistníkem nedohodli na přerušování pojištění,
- odcizením vozidla; nelze-li dobu odcizení vozidla přesně určit, považuje se vozidlo za odcizené dnem, kdy Policie České republiky přijala oznámení o odcizení vozidla,
- dnem následujícím po uplynutí lhůty stanovené pojistitelem v upomínce k zaplacení pojistného nebo jeho části, která byla pojistníkovi doručena; tato lhůta nesmí být kratší než 1 měsíc a upomínka pojistitele musí obsahovat upozornění na zánik pojištění odpovědnosti v případě nezaplacení dlužného pojistného,
- výpovědí,
- dohodou,
- uplynutím doby, na kterou bylo pojištění odpovědnosti sjednáno.

Pojistník má povinnost bez zbytečného odkladu oznámit pojistiteli skutečnosti o změně vlastníka tuzemského vozidla, o zániku vozidla, které nepodléhá registraci vozidel, o vyřazení tuzemského vozidla z provozu a o odcizení vozidla.

Po zániku pojištění odpovědnosti je pojistník také povinen odevzdat pojišťovně zelenou kartu, pokud mu byla vydána, a to bez zbytečného odkladu. To platí i v případě přerušování pojištění odpovědnosti.

Pojistitel má pak povinnost na základě písemné žádosti pojistníka vydat mu ve lhůtě do 15 dnů ode dne jejího doručení potvrzení o době trvání pojištění

odpovědnosti a o jeho škodném průběhu. Ve stejné lhůtě je též povinen vydat toto potvrzení na žádost pojistníka kdykoliv v době trvání pojištění.

Pokud pojištění odpovědnosti zanikne před uplynutím doby, na kterou bylo pojištění sjednáno, má pojistitel právo na pojistné do konce kalendářního měsíce, ve kterém pojištění odpovědnosti zaniklo. Zbývající část zaplaceného pojistného je pojistitel povinen vrátit.

Nastane-li v době do zániku pojištění odpovědnosti škodná událost, vzniká pojistiteli právo na pojistné do konce kalendářního měsíce, ve kterém pojištění odpovědnosti zaniklo. Povinnost zbývající část pojistného vrátit má pojišťovna pouze tehdy, jestliže mu z této škodné události nevznikne povinnost plnit.

V případě, že pojistník neodevzdal pojistiteli zelenou kartu, není pojistitel povinen vrátit pojistníkovi zbývající část zaplaceného pojistného. Až do doby splnění této povinnosti nemusí pojistitel pojistníkovi ani vydat potvrzení o době trvání pojištění odpovědnosti a o jeho škodném průběhu.

1.10.1 Náležitosti potvrzení (dle Vyhlášky č. 205/1999 Sb.)

Potvrzení o době trvání pojištění odpovědnosti a škodném průběhu pojištění vydané po zániku pojištění odpovědnosti obsahuje

- jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné číslo nebo datum narození a bydliště fyzické osoby nebo obchodní firmu nebo název a sídlo právnické osoby jako pojistníka; není-li vlastník nebo provozovatel vozidla osobou totožnou s osobou pojistníka, obsahuje potvrzení i údaje o těchto osobách, a to podle technického průkazu vozidla,
- obchodní firmu a sídlo pojistitele,
- státní poznávací značku nebo vojenskou poznávací značku vozidla, identifikační číslo vozidla nebo nebylo-li přiděleno, číslo podvozku nebo karoserie vozidla uvedeného v pojistné smlouvě o pojištění odpovědnosti,

- číslo pojistné smlouvy, dobu trvání posledně platného pojištění odpovědnosti a celkovou dobu trvání pojištění odpovědnosti včetně doby trvání pojištění odpovědnosti dokládané při vzniku posledně platného pojištění odpovědnosti,
- údaje o pojistných událostech vzniklých v době trvání pojištění odpovědnosti podle pojistné smlouvy, zejména jejich počet s uvedením dne vzniku škodné události,
- údaje o pojistných událostech vztahující se k pojistným událostem z předchozích pojištění odpovědnosti uvedených na dřívějších potvrzeních o době trvání pojištění v členění podle dob trvání jednotlivých pojištění s uvedením názvu příslušného pojistitele,
- datum a důvod zániku posledně platného pojištění odpovědnosti,
- podpis, datum vydání potvrzení a otisk razítka pojistitele. [2]

2 Havarijní pojištění

Na rozdíl od povinného ručení, přesněji pojištění odpovědnosti způsobeného provozem vozidla, není havarijní pojištění povinné. Jedná se naopak o tzv. dobrovolné smluvní pojištění. Dobrovolné smluvní pojištění znamená, že toto pojištění musí být uzavřeno na základě pojistné smlouvy, není již určena zákonem povinnost toto pojištění uzavřít, jeho sjednání je zcela dobrovolné.

Z hlediska zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví se havarijní pojištění řadí mezi neživotní pojištění a patří do skupiny „pojištění motorových vozidel“, uvedené v Příloze č. 1 k tomuto zákonu. Do této skupiny je řazeno též pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem motorového vozidla, mezi veřejností známější jako povinné ručení.

2.1 Základní pojištění

Havarijní pojištění se sjednává pro krytí škod na motorových vozidlech, a to pro případ, kdy řidič tuto škodu zavinil či nikoli. Základem pojistného krytí u havarijního pojištění je krytí rizika havárie, čili rozbití nárazem. Kromě tohoto rizika mohou být kryta i další pojistná nebezpečí, především pak kolize, čili riziko střetu, dále pak riziko odcizení vozu nebo jeho části, riziko vandalství či živelní pojistná nebezpečí. U havarijního pojištění je možné pojistit si vůz buď na všechna zmíněná rizika, pak mluvíme o tzv. All Risk pojištění, nebo pouze na některá, např. pouze pro případ havárie či odcizení vozu. V případě, kdy si pojistník vybírá jednotlivá rizika ke krytí sám dle svých potřeb a uvážení, se jedná o tzv. stavebnicový princip. [3]

2.2 Doplnkové pojištění

U havarijního pojištění je možné sjednat si i doplňkové připojištění, podobně jako je tomu u povinného ručení, kde si lze např. sjednat s pojišťovnou možnost asistenčních služeb, a to buď za příplatek anebo je některé pojišťovny nabízejí v rámci pojištění odpovědnosti zdarma. Asistenční služby hrají významnou roli i v případě havarijního pojištění. Z doplňkových připojištění jsou jistě nejvyužívanější a nejdůležitější společně s pojištěním zavazadel či pojištěním skel.

Doplňkové pojištění lze sjednat pouze k vozidlu uvedenému v pojistné smlouvě, a to společnou pojistnou smlouvou, nikoli samostatně. Jejich platnost je potom shodná s platností smlouvy o havarijním pojištění vozidla.

2.3 Pojistné plnění

Havarijní pojištění se mimo jiné řadí mezi škodové pojištění, to znamená, že pojistné plnění závisí na výši způsobené škody. Výše odškodnění se dá vyjádřit vztahem:

$$\text{pojistné plnění} \leq \text{škoda.}$$

Jeho konstrukce vychází z tzv. principu pojištění nové hodnoty. Pojišťovna tedy vyplatí pojistné plnění ve výši nákladů na opravu, pokud nepřekročí cenu vozidla před pojistnou událostí. V rámci konstrukce havarijního pojištění se typicky uplatňuje excedentní franšíza nebo procentní spoluúčast či jejich kombinace. Tímto způsobem se snižuje výše pojistného plnění a zároveň zvolená velikost excedentní franšízy či procentní spoluúčasti ovlivňuje výši pojistného. [4]

2.3.1 Excedentní franšíza

„Excedentní franšíza představuje částku, která se od pojistného plnění stanoveného na základě některé ze základních forem pojištění odečítá. Pojistník se vlastně podílí na úhradě škody částkou ve výše excedentní franšízy. Někdy je tato doplňková forma pojištění označována jako absolutní nebo odčetná franšíza.“ [3]

Základními formami pojištění jsou ryzí zájmové pojištění, pojištění na první riziko a pojištění na plnou hodnotu.

- **Ryzím zájmovým pojištěním** je pojištění bez pojistné částky, platí zde vztah:

$$\text{pojistné plnění} = \text{škoda.}$$

- **Pojištění na první riziko**, někdy označované jako ohraničené ryzí zájmové pojištění, má stanovenou pojistnou částku, která udává horní hranici pojistného plnění. Zkráceným zápisem lze toto pojištění vyjádřit následovně:

$$\text{pojistné plnění} = \text{škoda, pokud: škoda} < \text{pojistná částka}$$

$$= \text{pojistná částka, pokud: škoda} \geq \text{pojistná částka.}$$

- U **pojištění na plnou hodnotu** je pojistné plnění závislé na udané pojistné hodnotě, tedy hodnotě pojistného majetku. Tu je třeba určit předem i s ohledem na změny ekonomických podmínek během doby pojištění. Pojistná částka pak udává horní hranici pojistného plnění a jeho výše se určí takto:

pojistné plnění = škoda,

pokud: pojistná částka \geq pojistná hodnota (plné pojištění),

pojistné plnění < škoda,

pokud: pojistná částka < pojistná hodnota (podpojištění). [3]

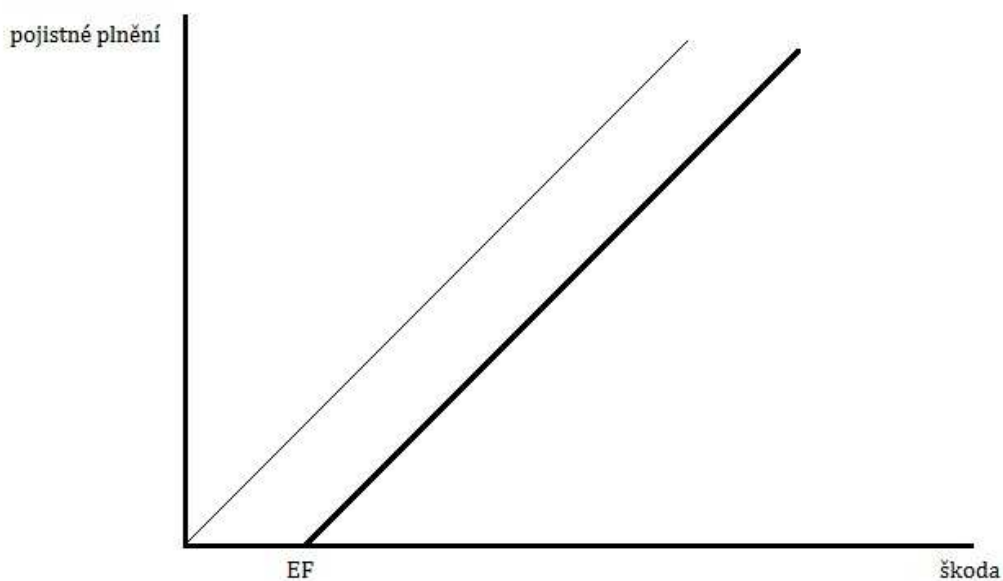
Jaký má excedentní franšíza (EF) vliv na velikost pojistného plnění při uplatnění ryzího zájmového pojištění jako základní formy pojištění? Lze vyjádřit vztahem:

pojistné plnění = škoda - EF, pokud: škoda > excedentní franšíza,

pojistné plnění = 0, pokud škoda \leq excedentní franšíza.

Graficky lze průběh krytí škody při uplatnění excedentní franšízy v kombinaci s ryzím zájmovým pojištěním vyjádřit takto:

Graf č. 1: Průběh krytí škody při využití EF v kombinaci s ryzím zájmovým pojištěním

Zdroj: DUCHÁČKOVÁ, E., *Principy pojištění a pojišťovnictví*, 3. vydání, s. 53.

2.3.2 Procentní spoluúčast

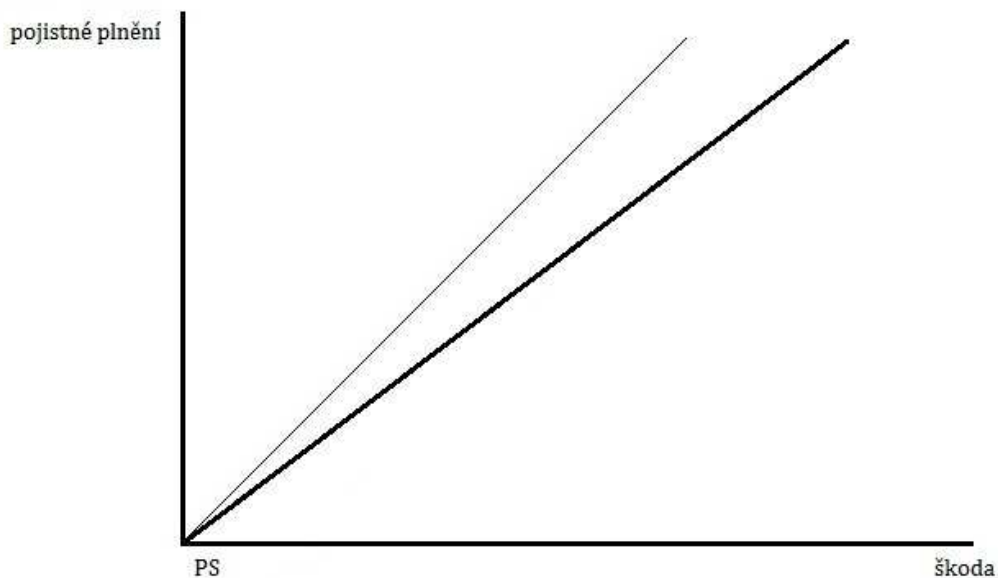
„Při využití procentní spoluúčasti se pojištěný podílí určitým stanoveným procentem na úhradě škody. Zde se od pojistného plnění stanoveného na základě některé základní formy pojištění odečítá částka odpovídající stanovenému procentu spoluúčasti. Někdy bývá pro procentní spoluúčast používán název relativní odčetená franšíza“. [3]

Výše pojistného plnění při uplatnění procentní spoluúčasti (PS) v kombinaci s ryzím zájmovým pojištěním jako základní formou pojištění se dá vyjádřit následujícím vztahem:

$$\text{pojistné plnění} = \text{škoda} \times (1 - \text{PS}).$$

Graficky pak průběh krytí škody při využití procentní spoluúčasti v kombinaci s ryzím zájmovým pojištěním vyjádříme následovně:

Graf č. 2: Průběh krytí škody při uplatnění PS v kombinaci s ryzím zájmovým pojištěním

Zdroj: DUCHÁČKOVÁ, E., Principy pojištění a pojišťovnictví, 3. vydání, s. 54.

2.4 Pojistné

Pojistným je cena pojištění, tedy částka, kterou pojištěný platí pojišťovně za určité období. Pojistné zahrnuje netto pojistné, správní náklady a zisk.

Netto pojistné představuje tu část pojistného, která je určena k pokrytí výdajů pojišťovny na pojištění plnění, a to včetně tvorby rezerv. Odráží velikost rizika a je rozhodující složkou pojistného. Rovněž je nejobtížněji kalkulovatelnou částí pojistného, a to proto, že velikost pojistných plnění pojišťovny není předem známá.

Správní náklady představují náklady spojené jednak se správou jednotlivých pojistných smluv a jednak s provozem pojišťovny. Mezi náklady spojené s provozem pojišťovny patří mzdové náklady (včetně nákladů na provize za sjednání pojištění), pak také náklady materiálové, finanční apod.

Kalkulovaný zisk zahrnují pojišťovny do tarifu pojistného u neživotních pojištění, a to různě podle jednotlivých druhů neživotního pojištění. Velikost kalkulovaného zisku závisí především na situaci na pojistném trhu, tedy na nabídce a poptávce po daném pojistném produktu.

Výši pojistného u havarijního pojištění (ale i u povinného ručení) ovlivňuje celá řada faktorů. Ty se týkají buď pojištěného motorového vozidla, nebo též pojistníka. Mezi ty, které se týkají přímo pojištěného osobního automobilu, patří například typ a značka vozidla, jeho pořizovací cena a stáří, obsah motoru v cm³, výkon v kW apod. Ukazatele, které naopak souvisí s osobou pojistníka, jsou údaje o jeho věku, pohlaví, délce vlastnictví řidičského průkazu nebo počtu měsíců, kdy nebyla nahlášena žádná pojistná událost. Z počtu měsíců bez nehod se vypočítává tzv. bonus. Ten se obvykle navyšuje za každých 12 měsíců o 5 – 10 %, ovšem záleží na pojišťovně, u které je povinné ručení sjednané.

Výši pojistného mohou ovlivnit též kritéria týkající se zvolených pojistných nebezpečí, zvolené spoluúčasti, počtu osob využívajících dané vozidlo či územní platnost pojištění. [3]

Modelové uplatnění bonusů a malusů v havarijním pojištění je znázorněno níže:

Tabulka č. 1: Modelové vyjádření systému bonus-malus.

tarifní stupeň	% základního pojistného	
0	50	stupně BONUSU
1	60	
2	70	
3	80	
4	90	
5	100	základní tarif
6	120	stupně MALUSU
7	130	
8	140	
9	170	
10	200	

Bezeškodní rok
→ posun o 1
stupeň ve
směru BONUS

Škoda → posun
o 2 stupně ve
směru MALUS

Zdroj: DUCHÁČKOVÁ, E., *Pojišťovnictví a pojištění*, s. 82.

2.5 Povinnosti pojistníka a pojistitele

Jednou z nejdůležitějších povinností pojistníka je placení pojistného. Výše pojistného je stanovena podle sazebníku pojišťovny platného ke dni uzavření pojistné smlouvy a uvádí se v pojistné smlouvě. V případě, že se má výše pojistného změnit, je pojišťovna povinna nově stanovenou výši pojistného sdělit pojistníkovi nejpozději ve lhůtě 2 měsíců před splatností pojistného za to pojistné období, ve kterém se má výše pojistného změnit. Jako další povinnosti pojistníka lze uvést např.: odpovědět pravdivě na všechny dotazy pojistitele při sepisování smlouvy o havarijním pojištění, oznámit bez zbytečného odkladu všechny změny týkající se údajů v pojistné smlouvě, uvést další pojistitele vozidla, pokud takoví jsou, nebo je povinen před sjednáním pojištění i během jeho trvání umožnit pojistiteli zjištění technického stavu a vlastnických práv k vozidlu aj.

Za povinnosti pojistitele můžeme uvést např.: povinnost sdělit zásady pro stanovení výše pojistného na žádost pojistníka, dále zahájit šetření nutné ke zjištění rozsahu povinnosti pojistitele plnit, a to bez zbytečného odkladu, a následně toto šetření ukončit do 3 měsíců po tom, co událost byla oznámena pojistiteli aj.

3 Nabídka povinného ručení a havarijního pojištění

Povinné ručení, tedy pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla, smí dle zákona č. 168/1999 Sb. na území České republiky nabízet pouze ty pojišťovny, které jsou členem České kanceláře pojistitelů. Dle údajů⁶ zjištěných na webových stránkách České kanceláře pojistitelů jsou členy ČKP tyto poskytovatelé pojištění odpovědnosti:

- AIG Europe Limited, organizační složka pro Českou republiku (dříve CHARTIS EUROPE S. A., pobočka pro ČR a následně Chartis Europe Limited, organizační složka pro ČR),
 - Se sídlem: V Celnici 1031/4, 110 00 Praha 1
- Allianz pojišťovna, a.s.,
 - Se sídlem: Ke Štvanici 656/3, 186 00 Praha 8
- AXA pojišťovna a.s.,
 - Se sídlem: Lazarská 13/8, 120 00 Praha 2
- Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group,
 - Se sídlem: Pobřežní 665/23, 186 00 Praha 8,
- Česká pojišťovna a.s.,
 - Se sídlem: Spálená 75/16, 113 04 Praha 1
- ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB,
 - Se sídlem: Masarykovo náměstí čp. 1458, 532 18 Pardubice, Zelené předměstí
- DIRECT pojišťovna, a.s. (dříve Triglav pojišťovna, a.s.),
 - Se sídlem: Novobranská 544/1, 602 00 Brno
- Generali Pojišťovna a.s.,
 - Se sídlem: Bělehradská 132, 120 84 Praha 2
- Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s.,
 - Se sídlem: Římská 2135/45, 120 00 Praha 2
- Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group
 - Se sídlem: Pobřežní 665/21, 186 00 Praha 8,

⁶ Údaje za období k 30. 9. 2015 jsou zveřejňovány na základě Vyhlášky č. 434/2009 Sb.

- PRVNÍ KLUBOVÁ pojišťovna a.s.,
 - Se sídlem: Na Florenci 2116/15, 110 00 Praha 1
- Slavia pojišťovna a.s.
 - Se sídlem: Revoluční 1/655, 110 00 Praha 1
- UNIQA pojišťovna, a.s.
 - Se sídlem: Evropská 136/810, 160 12 Praha 6
- Wüstenrot pojišťovna a.s.
 - Se sídlem: Na Hřebenech II 1718/8, 140 23 Praha 4

Dle statistik České kanceláře pojistitelů počet pojištěných vozidel stále stoupá. Pro ukázkou jsou použity údaje k 30. 6. 2014, 31. 12. 2014 a k 30. 6. 2015. Tabulky se týkají počtu pojištěných vozů u jednotlivých poskytovatelů.

Tabulka č. 2: Počet pojištěných vozidel v databázi ČKP

Rok 2014

Pojistitel	Počet vozidel ke dni 30.6.2014	Počet vozidel ke dni 31.12.2014
zpracováno:	3.7.2014	2.1.2014
Allianz pojišťovna	711 041	726 462
AXA pojišťovna	227 757	254 404
Česká podnik. pojišťovna	1 072 859	1 090 312
Česká pojišťovna	1 701 025	1 706 660
ČSOB pojišťovna	547 828	564 682
Generali pojišťovna	533 296	535 025
Hasičská vzáj. pojišťovna	59 820	65 912
Kooperativa pojišťovna	1 427 427	1 422 603
Slavia pojišťovna	173 775	156 492
Direct pojišťovna (do 06/2015 Triglav)	177 803	156 386
Uniqa pojišťovna	313 367	313 057
Wüstenrot pojišťovna	149 415	154 958
CELKEM	7 095 413	7 146 953

Zdroj: Česká kancelář pojistitelů [online], dostupná z <http://www.ckp.cz/>

Tabulka č. 3: Počet pojištěných vozidel v databázi ČKP

Rok 2015

Pojistitel	Počet vozidel ke dni 30.6.2015
zpracováno:	1.7.2015
Allianz pojišťovna	750 015
AXA pojišťovna	279 488
Česká podnik. pojišťovna	1 123 044
Česká pojišťovna	1 725 447
ČSOB pojišťovna	580 209
Generali pojišťovna	556 456
Hasičská vzáj. pojišťovna	68 794
Kooperativa pojišťovna	1 442 814
Slavia pojišťovna	144 266
Direct pojišťovna (do 06/2015 Triglav)	131 173
Uniqa pojišťovna	318 344
Wüstenrot pojišťovna	157 115
CELKEM	7 277 165

Zdroj: Česká kancelář pojistitelů [online], dostupná z <http://www.ckp.cz/>

Z výše uvedených tabulek je tedy zřejmé, že počet pojištěných automobilů v ČR stále stoupá, konkrétně je to za celé sledované období (tedy rozdíl 1 roku mezi daty k 30. 6. 2016 a 30. 6. 2015) nárůst o 181 752 automobilů. Jak to ale vypadá u jednotlivých poskytovatelů povinného ručení? Z dvanácti výše uvedených má nejvyšší nárůst počtu klientů, resp. pojištěných automobilů AXA pojišťovna, a.s., a to celkem o 51 731. Naopak největší pokles počtu pojištěných automobilů zaznamenala Direct pojišťovna, a.s. která má o 46 630 pojištěných automobilů méně.

Když se podíváme hlouběji do historie, např. na data ke konci roku 2001, jsou zde vidět značné rozdíly (viz Tabulka č. 4). Nejenže celkový počet pojištěných automobilů byl oproti polovině roku 2015 o 2 020 256 nižší, ale lze zde i dobře vypočítat, že České pojišťovně, a.s., která se stále drží na 1. pozici v počtu pojištěných automobilů, počet klientů výrazně klesl. Oproti roku 2001, kdy měla Česká pojišťovna, a.s. pojištěno celkem 2 365 637 automobilů má nyní pojištěno 1 725 447 automobilů, rozdíl je tedy celkem 640 190 vozů. Vysoký počet pojištěných automobilů v roce 2001 zapříčinil s největší pravděpodobností především fakt, že do roku 1999 bylo pojištění odpovědnosti povinné a jediným poskytovatelem byla právě Česká pojišťovna, a.s. a většina klientů zůstala u této pojišťovny. [7]

Tabulka č. 4: Počet pojištěných vozidel v databázi ČKP

Rok 2001	
Pojistitel	Počet vozidel ke dni 31.12.2001
zpracováno:	2.1.2002
Allianz pojišťovna	661 997
Česká podnik. pojišťovna	212 862
Česká pojišťovna	2 365 637
Pojišťovna České spořitelny	168 836
ČSOB pojišťovna	40 041
Generali pojišťovna	120 347
IPB pojišťovna	196 626
Komerční pojišťovna	391 890
Kooperativa pojišťovna	1 023 593
Direct pojišťovna (do 06/2015 Triglav)	0
Union pojišťovna	6 620
Uniq pojišťovna	33 676
Zürich pojišťovna	34 784
CELKEM	5 256 909

Zdroj: Česká kancelář pojistitelů [online], dostupná z <http://www.ckp.cz/>

Co se týče havarijního pojištění, je tu možnost uzavřít si ho přímo při sjednávání pojištění odpovědnosti (povinného ručení). Některé pojišťovny nabízejí dokonce zvýhodnění při sjednání havarijního pojištění společně s pojištěním odpovědnosti, a to např. 5% slevou na pojistném.

Jaká je aktuální nabídka povinného ručení a havarijního pojištění u vybraných pojišťoven?

Pro účely průzkumu trhu k této bakalářské práci byly použity tyto údaje o vozidle:

- Tovární značka a model: Škoda Fabia combi
- Objem válců: 1896 ccm
- Výkon motoru: 47 kW
- Rok výroby: 2004

A tyto údaje o pojistníkovi:

- Věk: 23 let
- Pohlaví: žena
- Bydliště vč. PSČ: 511 01, Turnov

Některé pojišťovny vyžadovaly ještě další údaje, jako je hmotnost osobního automobilu, měsíc či přímo přesné datum první registrace, apod. Nejčastěji však požadovali pro účely výpočtu výše havarijního pojištění cenu pojištěného vozu. V tom případě byla uvedenou hodnotou 50.000,- Kč.

Ze všech pojišťoven, které nabízejí povinné ručení a havarijní pojištění, bylo vybráno 5 nejvýznamnějších. U každé z nich budou uvedeny vždy základní informace a popsána kalkulace ceny, která byla u jednotlivých poskytovatelů tohoto pojištění pro modelový příklad vypočtena.

3.1 Česká pojišťovna, a.s.

Jako první byla vybrána právě Česká pojišťovna, a.s., která je dle statistik České kanceláře pojistitelů stále nejvýznamnější z pohledu počtu pojištěných automobilů, ale i z historického hlediska.

Česká pojišťovna, a.s. se na pojistném trhu vyskytuje již od roku 1827, kdy zpočátku nabízela pouze pojištění proti požáru. Během 19. a 20. století se stále vyvíjela a pod názvem První česká vzájemná pojišťovna začala nabízet také životní pojištění, pojištění proti vloupání a pojištění zákonné odpovědnosti a úrazu. Po roce 1948 vznikla jediná Československá pojišťovna, která si monopolní⁷ postavení držela až do roku 1991, kdy byl zákonem o pojišťovnictví otevřen trh a umožněn vstup dalších pojišťoven. V následujícím roce, tedy v roce 1992 pak vznikla po privatizaci společnost Česká pojišťovna, a.s.

Dle čtvrtletní zprávy České pojišťovny, a.s. k 30. 9. 2015 je:

- generálním ředitelem: Ing. Marek Jankovič
- výše základního kapitálu: 4 000 000 000,- Kč
- výše celkových aktiv a pasiv: 111 550 295 tisíc Kč [10]

Co se týče povinného ručení, až do roku 2000 byla Česká pojišťovna, a.s. jediným poskytovatelem tohoto pojištění. Možná i právě proto má Česká pojišťovna, a.s. stále nejvyšší počet pojištěných automobilů na povinném ručení, tedy pojištění odpovědnosti. Dle výše uvedených statistických údajů České kanceláře pojistitelů činí tento počet k 30. 6. 2015 celkem 1 725 447 pojištěných vozů. [7]

Česká pojišťovna, a.s. v současné době nabízí 4 varianty povinného ručení, kterými jsou:

- Start,
- Standard,
- Exclusive,
- Comfort.

⁷ Monopol má význam výhradního práva či rozhodujícího postavení subjektu v určité oblasti.

Jaké služby jsou v rámci jednotlivých variant zastoupeny a kolik je celková cena po slevách pro modelový příklad, je uvedeno v této tabulce:

Tabulka č. 5: Kalkulace povinného ručení u České pojišťovny, a.s.

Povinné ručení	Start	Standard	Exclusive	Comfort
Limity plnění (majetek/zdraví v mil. Kč)	35/35 mil. Kč	50/50 mil. Kč	100/100 mil. Kč	150/150 mil. Kč
1. Povinné ručení Bez povinností (náhradní vůz/odtah/vyřízení škody)	• vyřízení škody	•	•	•
Právní ochrana	10 000 Kč	10 000 Kč	20 000 Kč	20 000 Kč
Asistence POHODA	○	Klasik	Special	Super
Úrazové pojištění	○	řidiče	omezený rozsah	omezený rozsah
První škoda bez vlivu na bonus	-	-	-	•
Garance ceny na 3 roky	-	-	-	•
Střet se zvířím (limit 100 tis. Kč, spoluúčast 5 tis. Kč)	○	○	○	○
Živel (limit 100 tis. Kč, spoluúčast 5 tis. Kč)	○	○	○	○
Odcizení vozidla (limit 100 tis. Kč, spoluúčast 5 tis. Kč)	○	○	○	○
Roční pojistné	12 635 Kč	12 891 Kč	13 610 Kč	14 160 Kč
Roční pojistné po slevě	10 108 Kč	10 313 Kč	10 888 Kč	11 438 Kč
Obchodní sleva: 20 %	Škodní sleva/přirážka (v %): 0		z toho bonus/malus: 0 z toho interní sleva: 0	

Zdroj: konzultace na pobočce České pojišťovny, a.s. v Turnově

Zde je vysvětlení některých pojmů či znaků použitých ve výše uvedené tabulce.

- Znak • znamená, že je uvedená služba součástí dané varianty.
- Znak ○ znamená, že uvedená služba či krytí rizika nejsou součástí dané varianty, ale je možné si je připojistit.
- Znak – znamená, že uvedená služba není součástí dané varianty.
- Asistence POHODA Klasik zahrnuje základní asistenci pro případ nehody.
- Asistence POHODA Special zahrnuje základní asistenci pro případ nehody a poruchy.
- Asistence POHODA Super zahrnuje nadstandardní asistenci pro incidenty typu nehoda, porucha, živel, vandalismus, odcizení vozidla, včetně defektu pneu, vybití akumulátoru, nedostatku či záměny paliva, ztráty/zabouchnutí/ zlomení klíčů, zamrznutí paliva/ zámeků či ruční brzdy.

- Úrazové pojištění řidiče platí pouze pro řidiče a kryje rizika:
 - Smrt následkem úrazu do výše 100 000,- Kč
 - Trvalé následky úrazu do výše 200 000,- Kč.
- Úrazové pojištění k variantám Exclusive a Comfort kryje stejná rizika a ve stejné výši jako úrazové pojištění řidiče, platí ovšem i pro cestující. [10]

Havarijní pojištění potom Česká pojišťovna, a.s. nabízí také ve čtyřech variantách. Těmi jsou:

- Havárie a živel,
- Odcizení a živel,
- All Risk,
- All Risk 6+ pro starší vozy.

Cenová nabídka havarijního pojištění je uvedena v této tabulce.

Tabulka č. 6: Kalkulace havarijního pojištění u České pojišťovny, a.s.

Havarijní pojištění	All Risk	Havárie a živel	Odcizení a živel	All Risk 6+
Havárie + vandalismus	•	•	•	•
Odcizení	•	-	•	•
Živel	•	•	•	•
Úrazové pojištění	omezený rozsah	○	○	omezený rozsah
Asistence POHODA	Klasik	Klasik	Klasik	Klasik
Spoluúčast	5%, min. 5000,- Kč	5%, min. 5000,- Kč	5%, min. 5000,- Kč	5 000 Kč
Pojistná částka/limit plnění s DPH	50 000 Kč	50 000 Kč	50 000 Kč	60 000 Kč
Roční pojistné	6 990 Kč	6 291 Kč	3 000 Kč	5 763 Kč
Roční pojistné po slevě	4 893 Kč	4 404 Kč	2 100 Kč	4 034 Kč
Obchodní sleva: 30 %	Škodní sleva/přirážka (v %): 0	Územní rozsah: Evropa (mimo vybrané země dle VPP)		
	Úhrada opravy v zahraničí: NE	Akceptace dop. opravy: ANO		

Zdroj: konzultace na pobočce České pojišťovny, a.s. v Turnově

Značky a pojmy se shodují s nabídkou povinného ručení České pojišťovny, a.s. Jistě stojí za zmínění i informace ohledně územního rozsahu havarijního pojištění. Havarijní pojištění platí nejen na území České republiky, ale i v Evropě a Turecku (mimo Arménie, Ázerbájdžánu, Běloruska, Gruzie, Moldavska, Ruska a Ukrajiny)

K havarijnímu pojištění All Risk 6+ bylo navíc i úrazové připojištění řidiče zdarma. Limity se zde pro případ smrti i trvalých následků shodují s povinným ručením, tedy 100 000,- Kč pro případ smrti a 200 000,- Kč v případě trvalých následků úrazu.

Pro srovnání s dalšími pojišťovnami je zvolena varianta povinného ručení Standard a havarijního pojištění All Risk 6+, které nejlépe sedí modelovému vozu. Cena za povinné ručení a havarijní pojištění je tedy po slevách, které jsou na pobočce České pojišťovny, a.s. schopni poskytnout, a to konkrétně obchodní slevu na povinném ručení 20 % a na havarijním pojištění 30 % (viz Tabulka č. 5 a Tabulka č. 6), **celkem 14 347,- Kč.**

Takto vysoká cena je zapříčiněna především velmi nízkým věkem pojistníka (23 let) a také nulovou výší bonusů. Pro osobu, která by si v tak nízkém věku a bez bonusů chtěla uzavřít povinné ručení či dokonce i havarijní pojištění je snad jedinou možnou variantou pro snížení ceny pojistného sepsání smlouvy „pod ochranou“ jiného, staršího a zkušenější pojistníka, který by mu poskytl své nasbírané bonusy. Toto je u České pojišťovny, a.s. samozřejmě možné a dokonce i doporučované.

Jak se snižuje či naopak navyšuje cena pojistného u povinného ručení a havarijního pojištění v případě uplatňování bonusů či naopak malusů, znázorňují následující tabulky.

Tabulka č. 7: Systém bonus/malus u povinného ručení u České pojišťovny, a.s.

Stupeň bonusu/malusu:

Kód stupně bonusu/ /malusu	Rozhodná doba v měsících	Přirážka k pojist- nému	Sleva na po- jistném	Úroveň pojistného
M5	méně než -48	100 %		200 %
M4	-48 až -37	70 %		170 %
M3	-36 až -25	40 %		140 %
M2	-24 až -13	20 %		120 %
M1	-12 až -1	10 %		110 %
B0	0 až 11	0 %	0 %	100 %
B1	12 až 23		5 %	95 %
B2	24 až 35		10 %	90 %
B3	36 až 47		15 %	85 %
B4	48 až 59		20 %	80 %
B5	60 až 71		25 %	75 %
B6	72 až 83		30 %	70 %
B7	84 až 95		35 %	65 %
B8	96 až 107		40 %	60 %
B9	108 až 119		45 %	55 %
B10	120 a více		50 %	50 %

Zdroj: Pojistné podmínky České pojišťovny, a.s. [online]. Dostupné z <http://www.ceskapojistovna.cz/>

Tabulka č. 8: Systém bonusů u havarijního pojištění u České pojišťovny, a.s.

Stupeň bonusu:

Kód stupně bonusu	Rozhodná doba v měsících	Sleva na pojistném	Úroveň pojistného
B0	méně než 12	0 %	100 %
B1	12 až 23	5 %	95 %
B2	24 až 35	10 %	90 %
B3	36 až 47	15 %	85 %
B4	48 až 59	20 %	80 %
B5	60 až 71	25 %	75 %
B6	72 až 83	30 %	70 %
B7	84 až 95	35 %	65 %
B8	96 až 107	40 %	60 %
B9	108 až 119	45 %	55 %
B10	120 a více	50 %	50 %

Zdroj: Pojistné podmínky České pojišťovny, a.s. [online]. Dostupné z <http://www.ceskapojistovna.cz/>

3.2 Česká podnikatelská pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group

Stejně jako u České pojišťovny, a.s. zde budou nejprve uvedeny základní informace o této pojišťovně. Česká podnikatelská pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group byla založena v červnu roku 1995. Dodnes si tato pojišťovna udržuje silnou pozici v pojištění vozidel, zejména v povinném ručení. Česká podnikatelská pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group je třetím největším poskytovatelem tohoto typu pojištění na českém trhu, [11] a to s celkovým počtem 1 123 044 pojištěných automobilů (stav k 30. 6. 2015). [7]

Údaje získané o společnosti ze čtvrtletní zprávy k 30. 9. 2015:

- Generální ředitel: Ing. Jaroslav Besperát
- Výše základního kapitálu: 1 000 000 000,- Kč
- Výše celkových aktiv a pasiv: 14 780 117 tis. Kč. [11]

Česká podnikatelská pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group nabízí tři varianty povinného ručení. Těmito variantami jsou:

- SPOROPOV,
- SPECIÁLPOV,
- SUPERPOV.

Podobně jako u předchozí pojišťovny bude i zde uvedeno, jaké služby jsou v rámci jednotlivých variant nabízeny.

Tabulka č. 9: Přehled nabídky povinného ručení České podnikatelské pojišťovny, a.s.

Povinné ručení	SPOROPOV	SPECIÁLPOV	SUPERPOV
Pojistný limit pro újmy na majetku/ na zdraví	35/35 mil. Kč	50/50 mil. Kč	111/111 mil. Kč
Úrazové pojištění řidiče	○	•	•
Pojištění asistence	SPORO v ČR	SPECIÁL v ČR i Evropě	SUPER v ČR i Evropě
Územní platnost	Evropa se spoluúčastí	Evropa	Evropa
První pojistná událost bez vlivu na bonus	○	○	•
Pojištění vozíku do 750 kg ZDARMA	○	•	•

*Zdroj: Česká podnikatelská pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group, [online].
Dostupné z <http://www.cpp.cz/pojisteni-vozidel/>.*

Česká podnikatelská pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group poskytuje k povinnému ručení zdarma asistence s vysokými bezplatnými limity. Asistence je poskytována nejen při nehodě, ale i při pouhé poruše vozidla. Zahrnuje příjezd a odjezd asistenční služby, opravu na místě, vyproštění a odtah vozidla. Výše limitů je potom zřejmá z následující tabulky:

Tabulka č. 10: Rozsah asistenčních služeb zdarma u ČPP

Rozsah asistenčních služeb ZDARMA při poruše i nehodě	Asistence Sporo	Asistence Speciál				Asistence Super			
	Sporopov	Speciálpov nebo Ideálhav				Superpov			
	Všechna vozidla	do 3,5 t vč.		nad 3,5 t		do 3,5 t vč.		nad 3,5 t	
	ČR	ČR	Zahraničí	ČR	Zahraničí	ČR	Zahraničí	ČR	Zahraničí
příjezd asist. sl.									
oprava na místě	500 Kč	2 500 Kč	5 000 Kč	3 500 Kč	10 000 Kč	5 000 Kč	10 000 Kč	7 000 Kč	20 000 Kč
vyproštění vozidla									
odtah vozidla									

Vznikne-li nárok na více asistenčních služeb nebo na některou vícekrát, pak se limity asistenčních služeb sčítají.

ZDARMA pomoc operátora v tlumočení (s policistou, asistenční službou, opravou, hotelovým personálem, jiným úřadem – pokud je tento kontakt důsledkem nehody či poruchy pojištěného vozidla), pomoc při vyhledání hotelu, opravy, nádraží, letiště, taxi, spoje v jízdním či letovém řádu.

*Zdroj: Česká podnikatelská pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group, [online].
Dostupné z <http://www.cpp.cz/>.*

Tato pojišťovna má nyní též v nabídce službu Extrabenefit PROFÍ. Ta je určena pro dobré řidiče, kteří předpokládají, že nezpůsobí pojistnou událost v období 3 let od data počátku smlouvy. Tento benefit je ovšem možné využít pouze pro nové smlouvy sjednané na dobu neurčitou (nikoli sezónní či krátkodobé) a za podmínky roční nebo pololetní platby pojistného. Tato služba spočívá v poskytnutí 15% bonusu, ovšem za předpokladu, že nedojde k pojistné události. Dojde-li během tříletého období od vzniku smlouvy k pojistné události, pojistník se zavazuje pojistiteli vrátit slevu na pojistném za všechna pojistná období, v nichž byla sleva od počátku pojištění poskytnuta. [11]

Co se týče havarijního pojištění, nabízí Česká podnikatelská pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group produkt IDEÁLHAV s výběrem ze dvou kombinací rizik. Těmito kombinacemi jsou:

- 1. kombinace rizik:
 - havárie,
 - odcizení,
 - živěl,
 - vandalismus.
- 2. kombinace rizik:
 - odcizení,
 - živěl,
 - vandalismus.

Územní platnost havarijního pojištění zahrnuje geografické území Evropy včetně Turecka s výjimkou Ruska, Běloruska, Ukrajiny a Moldávie. Asistenční služby jsou v rámci pojištění zdarma při nehodě i pouhé poruše. Navíc Česká podnikatelská pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group nabízí rozsáhlý slevový program, zahrnující slevu při uzavřeném povinném ručení, dále možnost přenosu bonusu z povinného ručení, slevu za zabezpečení vozidla (pokud má vozidlo aktivní vyhledávací zařízení nebo mechanické zabezpečení proti odcizení) a také slevu za bezeškodní průběh předchozího havarijního pojištění, a to ve výši 5% za každý rok bez nehody, až do výše 50 %. [11]

Jednotlivé stupnice bonusů a popř. malusů u pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a u havarijního pojištění znázorňují následující dvě tabulky.

Tabulka č. 11: Stupnice bonusů a malusů u povinného ručení ČPP

Stupeň bonusu/malusu	Rozhodná doba	Bonus (sleva)	Malus (přirážka)
B 10	120 měsíců a více	50 %	
B 9	108 až 119 měsíců	45 %	
B 8	96 až 107 měsíců	40 %	
B 7	84 až 95 měsíců	35 %	
B 6	72 až 83 měsíců	30 %	
B 5	60 až 71 měsíců	25 %	
B 4	48 až 59 měsíců	20 %	
B 3	36 až 47 měsíců	15 %	
B 2	24 až 35 měsíců	10 %	
B 1	12 až 23 měsíců	5 %	
Z-základní pojistné	0 až 11 měsíců	0 %	0 %
M 1	-1 až -12 měsíců		10 %
M 2	-13 až -24 měsíců		30 %
M 3	-25 až -36 měsíců		50 %
M 4	-37 až -48 měsíců		80 %
M 5	-49 až -60 měsíců		110 %
M 6	-61 měsíců a méně		150 %

Zdroj: Pojistné podmínky České podnikatelské pojišťovny, a.s. Vienna Insurance Group [online]. Dostupné z <http://www.cpp.cz/>.

Tabulka č. 12: Stupnice bonusů u havarijního pojištění ČPP

Stupeň bonusu	Rozhodná doba	Bonus (sleva)
B 10	120 měsíců a více	50 %
B 9	108 až 119 měsíců	45 %
B 8	96 až 107 měsíců	40 %
B 7	84 až 95 měsíců	35 %
B 6	72 až 83 měsíců	30 %
B 5	60 až 71 měsíců	25 %
B 4	48 až 59 měsíců	20 %
B 3	36 až 47 měsíců	15 %
B 2	24 až 35 měsíců	10 %
B 1	12 až 23 měsíců	5 %
Z – základní pojistné	0 až 11 měsíců	0 %

Zdroj: Pojistné podmínky České podnikatelské pojišťovny, a.s. Vienna Insurance Group [online]. Dostupné z <http://www.cpp.cz/>.

Zde je potom kalkulace ceny povinného ručení i havarijního pojištění.

Tabulka č. 13: Kalkulace ceny povinného ručení a havarijního pojištění u ČPP

Povinné ručení SPECIÁLPOV

Pojistný limit pro újmy na majetku / na zdraví	50/50 mil. Kč
Úrazové pojištění řidiče - zahrnuje tato pojistná nebezpečí a tyto pojistné částky	
pro případ smrti způsobené úrazem	100 000 Kč
pro případ trvalých následků způsobených úrazem	150 000 Kč
denní odškodné za pobyt nezbytného léčení úrazu	100 Kč
denní odškodné za pobyt v nemocnici v důsledku úrazu	100 Kč
Pojištění asistence - SPECIÁL = příjezd asistenční služby, oprava na místě, vyproštění vozidla, odtah vozidla, pomoc operátora	
u vozidel do 3,5 t vč. S limitem v ČR / v zahraničí	2 500 / 5 000 Kč
u vozidel nad 3,5 t s limitem v ČR / v zahraničí	3 500 / 10 000 Kč
Možnost pojištění vozíku zdarma	
Roční pojistné:	7 627 Kč

Havarijní pojištění IDEÁLHAV

Rozsah pojištění	
- Havárie - událost, při které dojde k poškození nebo zničení stojícího nebo jedoucího pojištěného vozidla	
- Odcizení - zmocnění se pojištěného vozidla, jeho části nebo výbavy krádeží, krádeží vloupáním nebo loupeží	
- Vandalismus - poškození nebo zničení vozidla způsobené prokazatelně úmyslným jednáním cizí osoby	
- Živelní událost - požár, výbuch, bezprostřední úder blesku, zřícení skal, zemin nebo lavin, pád stromů nebo jiných předmětů, krupobití, povodeň nebo záplava, vichřice, poškození kabeláže vozidla zvířetem	
Spoluúčast: 5% min. 5 000 Kč	
Pojištění asistence - SPECIÁL = příjezd asistenční služby, oprava na místě, vyproštění vozidla, odtah vozidla	
u vozidel do 3,5 t vč. S limitem v ČR / v zahraničí	2 500 / 5 000 Kč
u vozidel nad 3,5 t s limitem v ČR / v zahraničí	3 500 / 10 000 Kč
Roční pojistné	3 386 Kč

Bonusy a slevy

Celková doba trvání pojištění v měsících POV	0	Bonus POV	0 %
Počet pojistných událostí	0	Obchodní sleva (POV)	6 240 Kč
Extrabenefit PROFÍ (POV)	15 %	Obchodní sleva (HAV)	2 257 Kč
Přenesený bonus z POV na HAV	0 %		
Sleva za propojištěnost	10 %	Sleva za roční platbu	661 Kč
Na základě sjednání Extrabenefitu PROFÍ POV/HAV je pojistníkovi přiznána rozhodná doba o 36 měsíců vyšší oproti skutečné rozhodné době za bezeškodní průběh. Dojde-li během tříletého období od vzniku smlouvy k pojistné události, pojistník se zavazuje pojistiteli vrátit slevu na pojistném za všechna pojistná období, v nichž byla sleva od počátku pojištění poskytnuta.			

Pojistné období	roční	
Pojistné za pojistné období		10 352 Kč

Zdroj: konzultace na pobočce České podnikatelské pojišťovny, a.s. Vienna Insurance Group v Turnově.

Celková cena povinného ručení a havarijního pojištění u České podnikatelské pojišťovny, a.s. Vienna Insurance Group činí **10 352,- Kč**, a to i s využitím nabízené služby Extrabenefit PROFI, kdy byla cena pojistného pro modelový příklad snížena o 15 % a také včetně slevy za sjednání povinného ručení s havarijním pojištěním, která činí 10 %.

3.3 ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB

Na úvod budou i zde uvedeny základní informace o tomto poskytovateli povinného ručení a havarijního pojištění, tedy o ČSOB Pojišťovně, a.s., členu holdingu ČSOB. Informace jsou čerpány z výroční zprávy ČSOB Pojišťovny, a.s. pro rok 2014, tedy za období k 31. 12. 2014.

Těmito základními informacemi jsou:

- generální ředitel: Ing. Vladimír Bezděk M.A. (od 1. 7. 2015)
- výše základního kapitálu: 2 796 248 tis. Kč
- výše celkových aktiv a pasiv: 40 371 856 tis. Kč

ČSOB Pojišťovna, a.s. vznikla v Pardubicích roku 1992 pod názvem Pojišťovna IB. V roce 2003 potom došlo k fúzi s IPB Pojišťovnou a vznikla ČSOB Pojišťovna, a.s., která na českém trhu působí dodnes. [12]

Na pomyslném žebříčku počtu pojištěných automobilů na povinném ručení se ČSOB Pojišťovna, a.s. dle statistik České kanceláře pojistitelů drží k 30. 6. 2015 na pátém místě s celkovým počtem 580 209 pojištěných vozů. [7]

Nabídka povinného ručení a havarijního pojištění ČSOB Pojišťovny, a.s. poskytuje vždy tři varianty tohoto pojištění.

Povinné ručení je nabízeno v těchto variantách:

- STANDARD
- DOMINANT
- PREMIANT

V rámci jednotlivých variant jsou pak zahrnuty tyto služby a limity plnění.

Tabulka č. 14: Přehled nabídky povinného ručení ČSOB Pojišťovny, a.s.

Pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla	STANDARD	DOMINANT	PREMIANT
Újmy na zdraví nebo usmrcení	44 mil. Kč	60 mil. Kč	200 mil. Kč
Újmy na věci a ušlý zisk	35 mil. Kč	60 mil. Kč	200 mil. Kč
Řidič - újmy na věcech na sobě nebo u sebe	5 000 Kč	10 000 Kč	15 000 Kč
Manžel řidiče a osoby příbuzné v řadě přímé - újmy na věcech na sobě nebo u sebe	5 000 Kč	10 000 Kč	15 000 Kč
Řidič - trvalé následky úrazu	100 000 Kč	200 000 Kč	300 000 Kč
Řidič - smrt úrazem	100 000 Kč	200 000 Kč	300 000 Kč
Újmy na vlastním vozidle	-	-	10 000 Kč
Zapůjčení náhradního vozidla	-	-	10 000 Kč
Asistenční služby	•	•	•

Zdroj: konzultace na pobočce ČSOB Pojišťovny, a.s. v Turnově.

Havarijní pojištění je možné sjednat také ve třech variantách, těmi jsou:

- Standard
- Dominant
- Premiant

Pro variantu Premiant ale platí, že ji lze sjednat pouze pro vozidla v max. stáří 2 roky. Tedy rok počátku pojištění mínus rok uvedení vozidla do provozu se maximálně rovná 2. Tuto variantu nelze zároveň sjednat pro vozidla taxislužby nebo určených pro přepravu osob za úplatu.

V rámci jednotlivých variant jsou pak zahrnuta tato pojistná rizika.

Tabulka č. 15: Přehled nabídky havarijního pojištění ČSOB Pojišťovny, a.s.

Pojištění vozidla typu kasko	Standard	Dominant	Premiant
Střet, pád, náraz	•	•	•
Požár, výbuch, blesk	•	•	•
Vichřice, krupobití, povodeň, záplava	•	•	•
Pád jakýchkoli věcí	•	•	•
Zásah cizí osoby	•	•	•
Doplňk do all risk	•	•	•
Odcizení vozidla a jeho výbavy	-	•	•
GAP - pojištění rozdílu mezi pořizovací a obvyklou cenou vozidla	-	-	•
Asistenční služby	•	•	•

Zdroj: konzultace na pobočce ČSOB Pojišťovny, a.s. v Turnově.

Pro účely porovnání s ostatními pojišťovnami byla zvolena varianta DOMINANT u povinného ručení i u havarijního pojištění. Roční pojistné pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla, tedy tzv. povinného ručení činí při variantě DOMINANT celkem 6 494,- Kč. Výše ročního pojistného u havarijního pojištění u varianty Dominant pak činí při 5% spoluúčasti s min. částkou 5 000,- Kč a ceně vozidla 50 000,- Kč celkem 4 279,- Kč.

K těmto pojištěním je též možné sjednat si úrazové pojištění řidiče s doživotní rentou. Toto pojištění nabízí ČSOB Pojišťovna, a.s. také ve třech variantách a výše pojistného plnění v případě trvalých následků úrazu je u jednotlivých variant uvedena v Tabulce č. 16 níže.

Tabulka č. 16: Výše pojistného plnění u úrazového pojištění řidiče s doživotní rentou u ČSOB Pojišťovny, a.s.

Měsíční důchod pro variantu	Věk pojištěného				
	18 - 25 let	26 - 39 let	40 - 49 let	50 - 59 let	60 a více let
Basic	7 000 Kč	11 000 Kč	12 500 Kč	15 000 Kč	17 500 Kč
Standard	14 000 Kč	22 000 Kč	25 000 Kč	30 000 Kč	35 000 Kč
VIP	21 000 Kč	33 000 Kč	37 500 Kč	45 000 Kč	52 500 Kč

Zdroj: konzultace na pobočce ČSOB Pojišťovny, a.s. v Turnově.

U ČSOB Pojišťovny, a.s. činí cena pojištění, tedy povinného ručení a havarijního pojištění po všech poskytnutých slevách, kterými jsou 3% sleva za roční platbu, 8% obchodní sleva a sleva za souběh hlavních pojištění, tedy za uzavření povinného ručení i s havarijním pojištěním, která je v 5% výši, **celkem 10 773,- Kč.**

Jaký vliv mají na cenu pojištění bonusy, popř. malusy pak znázorňují následující dvě tabulky.

Tabulka č. 17: Systém bonus/malus u povinného ručení u ČSOB Pojišťovny, a.s.

Doba bezeškodného trvání pojištění		Výše bonusu/malusu (%)
Bonus		
96	měsíců a více	50
84 až 95	měsíců	45
72 až 83	měsíců	42
60 až 71	měsíců	39
48 až 59	měsíců	36
36 až 47	měsíců	33
24 až 35	měsíců	30
12 až 23	měsíců	27
0 až 11	měsíců	0
Malus		
-1 až -12	měsíců	-10
-13 až -24	měsíců	-40
-25 až -36	měsíců	-80
-37	měsíců a více	-100

Zdroj: Všeobecné pojistné podmínky ČSOB Pojišťovny, a.s. [online]. Dostupné z <http://www.csobpoj.cz/>.

Tabulka č. 18: Systém bonus/malus u havarijního pojištění u ČSOB Pojišťovny, a.s.

Doba beze škodného trvání pojištění		Výše bonusu / malusu (%)
Bonus		
120	měsíců a více	50
108 až 119	měsíců	45
96 až 107	měsíců	40
84 až 95	měsíců	35
72 až 83	měsíců	30
60 až 71	měsíců	25
48 až 59	měsíců	20
36 až 47	měsíců	15
24 až 35	měsíců	10
12 až 23	měsíců	5
0 až 11	měsíců	0
Malus		
-1 až -12	měsíců	5
-13 až -24	měsíců	10
-25 až -36	měsíců	15
-37 až -48	měsíců	20
-49 až -60	měsíců	25
-61 až -72	měsíců	30
-73 až -84	měsíců	40
-85 až -96	měsíců	50
-97 až -108	měsíců	60
-109 až -120	měsíců	70
-121 až -132	měsíců	80
-133 až -144	měsíců	90
-145	a více	100

Zdroj: Všeobecné pojistné podmínky ČSOB Pojišťovny, a.s. [online]. Dostupné z <http://www.csobpoj.cz/>.

3.4 Generali Pojišťovna, a.s.

Čtvrtou pojišťovnou, která byla vybrána pro porovnání, je Generali pojišťovna, a.s. Tento poskytovatel pojištění odpovědnosti a havarijního pojištění působí na pojišťovacím trhu České republiky již od roku 1832, kdy byly otevřeny první pobočky ve Vídni, Budapešti a pobočka Assicurazioni Generali v Praze. Poté, co byly v roce 1945 dekretem prezidenta republiky znárodněny soukromé pojišťovny, se 23. července 1993 Generali vrátila po téměř 50 letech znovu do České republiky jako zastoupení rakouské pojišťovny Erste Allgemeine a navázala tak na svou, více než stoletou, tradici v českých zemích. Od roku 1999, kdy Generali Pojišťovna a.s. získala licenci pro poskytování pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla (povinné ručení), nabízí tento produkt až do dnešních dní. [13] Dle statistik České kanceláře pojistitelů měla k 30. 6. 2015 celkem 556 456 pojištěných automobilů. [7]

Základní informace o Generali Pojišťovně, a.s.:

- Generální ředitel: Ing. Pavel Mencl, MBA
- Výše základního kapitálu: 500 000 tis. Kč
- Výše celkových aktiv a pasiv: 21 034 945 tis. Kč

Generali Pojišťovna, a.s. nabízí čtyři varianty povinného ručení, tedy pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla. Těmi to variantami jsou:

- Základ,
- Komplet,
- Exkluziv PLUS a
- Exkluziv.

U havarijního, neboli kasko pojištění jsou pak nabízeny také čtyři pojistné produkty, kterými jsou:

- Allrisk,
- Havarijní,
- Odcizení,
- Minikasko.

Konkrétní nabídka povinného ručení a havarijního pojištění u Generali Pojišťovny, a.s. a nabízenou cenu produktů znázorňují následující tabulky.

Tabulka č. 19: Přehled nabídky povinného ručení u Generali Pojišťovny, a.s.

Produkt	Základ	Komplet	Exkluziv PLUS	Exkluziv
Límit (újma na zdraví/ škoda na věci v mil. Kč)	35/35 mil. Kč	70/70 mil. Kč	100/100 mil. Kč	100/100 mil. Kč
Asistence Základní	•	•	•	•
Asistence Rozšířená		•	•	•
Střet se zvířetem		•	•	•
Náhradní vozidlo			•	•
Úrazové pojištění řidiče			•	•
Certifikát			•	•
Poškození vozidla zvířetem - Hlodavci			•	
Garance ceny na 3 roky			•	
Roční pojistné za povinné ručení	7 697 Kč	9 144 Kč	9 944 Kč	9 944 Kč

Zdroj: konzultace na pobočce Generali Pojišťovny, a.s. v Turnově.

Tabulka č. 20: Přehled nabídky havarijního pojištění u Generali Pojišťovny, a.s.

Produkt	Allrisk	Havarijní	Odcizení	Minikasko
Havárie	•	•		
Střet se zvířetem	•	•		•
Vandalismus	•	•		•
Živly	•	•		•
Požár a výbuch	•	•		•
Odcizení	•		•	
Asistence Základní	•	•		
Spoluúčast	5 %, min. 5 000,-	5 %, min. 5 000,-	5 %, min. 5 000,-	5 %, min. 5 000,-
Roční pojistné za Kasko pojištění	4 650 Kč	4 908 Kč	1 499 Kč	510 Kč

Zdroj: konzultace na pobočce Generali Pojišťovny, a.s. v Turnově.

U této pojišťovny byla pro porovnání zvolena varianta Komplet u povinného ručení a varianta Allrisk u havarijního pojištění. Generali pojišťovna nabízí tedy pojištění odpovědnosti a havarijní pojištění **celkem za 13 794,-Kč**, a to včetně slevy v podobě 25 měsíců bonusu u povinného ručení, což činí 37% slevu.

Do jaké výše sahají slevy při dosažení určitých let pojištění u povinného ručení a havarijního pojištění demonstrují následující tabulky.

Tabulka č. 21: Stupnice bonus/malus u povinného ručení v Generali Pojišťovně, a.s.

stupeň bonusu	rozhod. doba v měsících	bonus (sleva)
B11	132 a více	55 %
B10	120 až 131	54 %
B9	108 až 119	53 %
B8	96 až 107	52 %
B7	84 až 95	49 %
B6	72 až 83	46 %
B5	60 až 71	43 %
B4	48 až 59	41 %
B3	36 až 47	39 %
B2	24 až 35	37 %
B1	12 až 23	27 %
zákl. stupeň S	0 až 11	0 %
stupeň malusu	rozhod. doba v měsících	malus (přirážka)
M1	- 1 až - 12	25 %
M2	- 13 až - 24	50 %
M3	- 25 až - 36	75 %
M4	- 37 až - 48	100 %
M5	- 49 a více	150 %

Zdroj: Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění odpovědnosti z provozu vozidla u Generali Pojišťovny, a.s. [online]. Dostupné z <http://www.generalic.cz/>.

Tabulka č. 22: Stupnice bonus/malus u havarijního pojištění v Generali Pojišťovně, a.s.

stupeň bonusu	rozhodná doba v měsících	bonus (sleva)
B12	144 až více	60%
B11	132 až 143	55%
B10	120 až 131	50%
B9	108 až 119	45%
B8	96 až 107	40%
B7	84 až 95	35%
B6	72 až 83	30%
B5	60 až 71	25%
B4	48 až 59	20%
B3	36 až 47	15%
B2	24 až 35	10%
B1	12 až 23	5%
základní stupeň S	0 až 11	0%
stupeň malusu	rozhodná doba v měsících	malus (přirážka)
M1	- 1 až - 12	10%
M2	- 13 až - 24	25%
M3	- 25 až - 36	50%
M4	- 37 až - 48	80%
M5	- 49 a méně	100%

Zdroj: Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění vozidel u Generali Pojišťovny, a.s. [online]. Dostupné z <http://www.generalic.cz/>.

3.5 Kooperativa pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group

Poslední pojišťovnou zvolenou pro srovnání cen povinného ručení a havarijního pojištění je Kooperativa pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group. Tato pojišťovna se ve statistikách České kanceláře pojistitelů vyskytuje na druhém místě v počtu pojištěných vozů. K 30. 6. 2015 bylo těchto vozů u Kooperativy pojištěno celkem 1 442 814. [7]

Stejně tak jako u všech předchozích poskytovatelů pojištění odpovědnosti budou i zde uvedeny některé základní informace.

Informace čerpané ze čtvrtletní zprávy Kooperativa pojišťovny, a.s. k 30. 9. 2015:

- Generální ředitel: Dr. Hans-Peter Hagen
- Výše základního kapitálu: 3 mld. Kč
- Výše celkových aktiv a pasiv: 68 935 624 tis. Kč

Kooperativa pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group působí na českém trhu 24 let. Jedná se o univerzální pojišťovnu, která nabízí plný sortiment služeb a všechny standardní druhy pojištění pro občany, drobné firmy i velké podniky. Kooperativa pojišťovna, a.s. je součástí skupiny Vienna Insurance Group. [14]

Nabídka povinného ručení a havarijního pojištění je u této pojišťovny trochu odlišná od ostatních. Nenabízí přímo varianty s určitým balíčkem služeb, ale je možné libovolně kombinovat veškerá pojištění týkající se vozu, ať jde o povinné ručení, havarijní pojištění či doplňková pojištění.

U povinného ručení nabízí Kooperativa pojišťovna, a.s. čtyři varianty, které se liší ve výši limitu plnění. U havarijního pojištění je pak možnost zvolit si výši procentní spoluúčasti. Konkrétní kalkulace pro modelový příklad je shrnuta v Tabulce č. 23 níže.

Tabulka č. 23: Kalkulace komplexního pojištění vozidla – NAMÍRU u Kooperativa pojišťovny, a.s. Vienna Insurance Group

Pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla

Počet bezeškových měsíců: 0 Sleva Důvěra: ANO Bonus: 0%
 Sleva za propojištěnost: 0% Obchodní sleva: 30% Sleva Důvěra: 15%

Limity plnění:	35/35 mil. Kč		70/70 mil. Kč		100/100 mil. Kč		150/150 mil. Kč	
Roční pojistné:	základní:	s bonusem a slevami:	základní:	s bonusem a slevami:	základní:	s bonusem a slevami:	základní:	s bonusem a slevami:
	12 749 Kč	7 586 Kč	13 144 Kč	7 821 Kč	13 801 Kč	8 212 Kč	14 458 Kč	8 603 Kč

Celkové roční pojistné po bonusu a slevách 7 821 Kč

Havarijní pojištění

Pojistná částka pro havarijní pojištění: **obvyklá cena**

Zvolená pojistná nebezpečí: Základní havárie: **ANO**; Odcizení: **ANO**; Živel: **ANO**;
 Vandalismus: **ANO**

Sleva za využití smluvních servisů: 5% Bonus: 0%
 Sleva za propojištěnost: 0% Obchodní sleva: 20%

Spoluúčast	5 %, min. 5 000 Kč	10 %, min. 10 000 Kč	15 %, min. 15 000 Kč	20 %, min. 20 000 Kč	30 %, min. 50 000 Kč
Roční pojistné za havarijní pojištění	3 202 Kč	2 739 Kč	2 348 Kč	2 098 Kč	1 458 Kč
Roční pojistné za nestandardní výbavu	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč

Celkové roční pojistné po bonusu a slevách 3 202 Kč

Doplňková pojištění a služby

Asistenční služby

Asistenční program: **44; 50** Roční pojistné: 0 Kč

Celkové roční pojistné za doplňková pojištění a služby 0 Kč

Celkové základní roční pojistné 11 023 Kč

Pojistné při roční frekvenci placení (Sleva 5 %) 10 471 Kč

Zdroj: konzultace na pobočce Kooperativa pojišťovny, a.s. v Turnově.

K výše uvedené tabulce je potřeba uvést ještě vysvětlení k asistenčním službám, tedy co znamená Asistenční program 44 a 50. Dle asistenčního sešitu Kooperativa pojišťovny, a.s. Vienna Insurance Group zahrnuje tento program následující služby:

- Služby na území ČR při nepojízdnosti způsobené havárií nebo poruchou:
 - příjezd a odjezd zásahového vozidla s mechanikem,
 - zásah mechanika – práce mechanika po dobu 45 minut zdarma,
 - odtah vozidla do 100 km,
 - úschova vozidla na dobu max. 10 kalendářních dní.

- Služby v zahraničí při nepojízdnosti způsobené havárií nebo poruchou:
 - příjezd a odjezd zásahového vozidla s mechanikem,
 - zásah mechanika – práce mechanika po dobu 45 minut zdarma,
 - odtah vozidla do 50 km,
 - úschova vozidla na dobu max. 7 kalendářních dní s denním limitem 13 EUR,
 - zanechání vzkazu,
 - telefonické tlumočení,
 - pomoc advokáta/ tlumočnicka do limitu 750 EUR,
 - zprostředkování finanční hotovosti do výše 1 000 EUR,
 - ubytování posádky vozidla na 1 noc až pro 9 osob se slevou 50 EUR/os.; v případě ubytování samotného řidiče se slevou 75 EUR.
- [14]

Celková cena pojištění, tedy povinného ručení a havarijního pojištění u Kooperativa pojišťovny, a.s. Vienna Insurance Group, je dle kalkulace provedené na pobočce Kooperativa pojišťovny, a.s. **10 471,- Kč**. Cena zahrnuje využití služby Sleva Důvěra, která představuje poskytnutí 36 měsíců bonusů s 15% slevou na pojistném. V případě, že dojde během těchto tří let od sepsání smlouvy k havárii, poskytnutá sleva musí být pojistníkem zpětně doplacena. Další slevy, které byly pro modelový příklad poskytnuty, byla obchodní sleva na pojištění odpovědnosti (povinném ručení) ve výši 30 % a obchodní sleva na havarijním pojištění ve výši 20 %. Dále Kooperativa pojišťovna, a.s. nabízí 5% slevu v případě využití smluvních servisů a také 5% slevu při roční frekvenci placení pojistného.

Dále cenu pojištění ovlivňuje též dosažení určitého počtu měsíců pojištění, ze kterých pak vychází výše bonusů. V případě pojistné události jsou pak uděleny malusy, popř. pokles na stupnici bonusů.

Jak je ovlivněna cena pojistného v případě uplatňování bonusů či naopak malusů znázorňují následující tabulky.

Tabulka č. 24: Systém bonus/malus k povinnému ručení u Kooperativa pojišťovny, a.s.

Stupeň bonusu/malusu	Rozhodná doba	Bonus	Malus
B10	120 měsíců (a více)	50 %	
B9	108 až 119 měsíců	45 %	
B8	96 až 107 měsíců	40 %	
B7	84 až 95 měsíců	35 %	
B6	72 až 83 měsíců	30 %	
B5	60 až 71 měsíců	25 %	
B4	48 až 59 měsíců	20 %	
B3	36 až 47 měsíců	15 %	
B2	24 až 35 měsíců	10 %	
B1	12 až 23 měsíců	5 %	
S - zákl. stupeň	0 až 11 měsíců	0 %	0 %
M1	- 12 až - 1 měsíců		10 %
M2	- 24 až - 13 měsíců		20 %
M3	- 36 až - 25 měsíců		30 %
M4	- 48 až - 37 měsíců		50 %
M5	- 60 až - 49 měsíců		80 %
M6	- 61 měsíců a dále		120 %

Zdroj: Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla u Kooperativa pojišťovny, a.s. Vienna Insurance Group [online].

Dostupné z <http://www.koop.cz/>.

Tabulka č. 25: Systém bonusů k havarijnímu pojištění u Kooperativa pojišťovny, a.s.

Stupeň bonusu	Rozhodná doba	Bonus
B10	120 měsíců (a více)	50 %
B9	108 až 119 měsíců	45 %
B8	96 až 107 měsíců	40 %
B7	84 až 95 měsíců	35 %
B6	72 až 83 měsíců	30 %
B5	60 až 71 měsíců	25 %
B4	48 až 59 měsíců	20 %
B3	36 až 47 měsíců	15 %
B2	24 až 35 měsíců	10 %
B1	12 až 23 měsíců	5 %
B0	0 až 11 měsíců	0 %

Zdroj: Všeobecné pojistné podmínky pro havarijní pojištění vozidel u Kooperativa pojišťovny, a.s. Vienna Insurance Group [online]. Dostupné z <http://www.koop.cz/>.

Shrnutí

Z pěti výše uvedených pojišťoven, u kterých byla provedena kalkulace pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a havarijního pojištění, dopadla cenově nejlépe Česká podnikatelská pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group, a to s cenovou nabídkou 10.352,- Kč. Výše ceny pojistného byla ovlivněna především službou Extrabenefit PROFI, popsanou výše, která poskytuje začínajícím řidičům bonus ve výši 36 měsíců.

Na pomyslném druhém místě se pak z hlediska ceny umístila Kooperativa pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group, a to s celkovou cenou za povinné ručení i havarijní pojištění 10.471,- Kč. I tato pojišťovna nabízí službu, v rámci které je pojištěnému „propůjčen“ bonus ve výši 36 měsíců.

Třetí nejlevnější cenovou nabídku pak poskytla ČSOB Pojišťovna, a.s., člen holdingu ČSOB, jejíž výše dosahovala 10.773,- Kč. Zde bylo snížení ceny ovlivněno především poskytnutými slevami, které jsou popsány u konkrétní kalkulace této pojišťovny.

„Předposlední příčku“ v porovnání nabídky cen na trhu obsadila z pěti zvolených poskytovatelů povinného ručení a havarijního pojištění osobních automobilů pojišťovna Generali. Celková výše pojistného pak byla 13.794,- Kč.

A nejdražší ze zvolených pojišťoven pro modelový příklad byla Česká pojišťovna, a.s. s cenovou nabídkou pojistného za povinné ručení i havarijní pojištění ve výši 14.347,- Kč.

Jak je již uvedeno u konkrétních nabídek těchto poskytovatelů, cenu hodně ovlivňují různé poskytované služby těchto pojišťoven. Vysoká cena pro modelový příklad je zapříčiněna především nízkým věkem pojistníka, který nemá žádné bonusy, a nejspíš též parametry modelového vozu, který má velký obsah motoru (1896 ccm).

4 Dotazníkové šetření a jeho výsledky

Po teoretické části této bakalářské práce a po části věnované průzkumu trhu a zjištění poskytovaných služeb a ceny pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla (tzv. povinného ručení) a havarijního pojištění v České republice, přichází část věnovaná vlastnímu dotazníkovému šetření.

Dotazník obsahoval celkem 17 otázek, z toho 2 byly zaměřeny na zjištění údajů o respondentech, 5 otázek se zaměřovalo na zjištění údajů o pojištěném voze a zbylých 10 se týkalo povinného ručení nebo havarijního pojištění. Otázky byly otevřeného i uzavřeného typu, respondenti tedy mohli vybírat z předem určených možností nebo mohli na několik otázek odpovědět sami. Některé otázky doprovázelo vysvětlení a příklady a 2 dokonce i obrázek. Dotazník vyplnilo celkem 100 respondentů.

Dotazování probíhalo v období od 4. 1. 2016 do 30. 1.2016 na internetové stránce <http://www.surveio.com/>. Po vyvěšení dotazníku na zmíněné stránce jsem oslovovala různé věkové kategorie a žádala o vyplnění. Oslovování probíhalo odesláním internetového odkazu přímo na email respondentů nebo přes sociální síť Facebook.

Obsah otázek a možnosti odpovědí u většiny otázek v rámci dotazníkového šetření jsou uvedeny níže.

Dotazník č. 1: Povinné ručení a havarijní pojištění osobních automobilů.

1. Jaká je tovární značka Vašeho pojištěného automobilu?

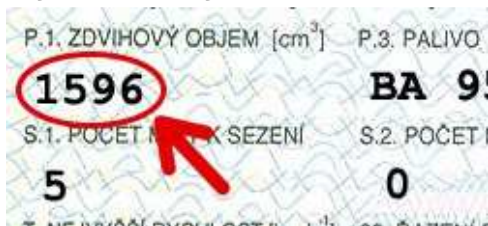
Např. Škoda

2. Jaký je model vozu?

Např. Octavia

3. Jaký je objem válců Vašeho vozu?

Objem válců najdete na malém technickém průkazu, viz obrázek.

- do 1000 ccm
- 1001 – 1250 ccm
- 1251 – 1350 ccm
- 1351 – 1400 ccm
- 1401 – 1650 ccm
- 1651 – 1850 ccm
- 1851 – 2000 ccm
- 2001 – 2500 ccm
- Nad 2500 ccm

4. Jaký je výkon motoru v kW?

Výkon motoru naleznete v malém technickém průkazu, viz obrázek.

- 0 - 49 kW
- 50 - 59 kW
- 60 - 69 kW
- 70 - 79 kW
- 80 - 89 kW
- 90 - 99 kW
- 100 - 109 kW
- 110 - 129 kW
- 130 - 149 kW
- 150 a více kW

5. Jaký je rok výroby pojištěného automobilu?

Např. 2001

6. Uved'te prosím věk pojistníka.

Pojistník je osoba, která uzavřela smlouvu s pojišťovnou. Pojistník tedy nemusí být vždy zároveň vlastníkem/provozovatelem vozidla.

- 18 - 24 let
- 25 - 34 let
- 35 - 44 let
- 45 - 54 let
- 55 - 64 let
- 65 - 74 let
- 75 let a více

7. Uved'te prosím pohlaví pojistníka.

Pojistník je osoba, která uzavřela smlouvu s pojišťovnou. Pojistník tedy nemusí být vždy zároveň vlastníkem/provozovatelem vozidla.

- Muž.
- Žena

8. Jaká je celková doba pojištění? Uved'te prosím počet měsíců.

9. Kolik máte pojistných událostí u povinného ručení?

10. Máte u povinného ručení bonus či malus?

Bonus je sleva na pojistném v případě bezeškodného průběhu pojištění. Malus je naopak přírůžkou k pojistnému v případě častých škod.

- Ano, bonus.
- Ano, malus.
- Bez zvýhodnění či přírůžky.

11. V případě, že uplatňujete bonus či naopak malus, v jaké výši?

Odpověď uveďte v procentech. V případě, že neuplatňujete bonus ani malus, uveďte jako odpověď 0 (%).

12. Uved'te prosím výši Vašeho ročního pojistného na povinném ručení v Kč.

- 0 - 1000 Kč
- 1000 - 1999 Kč
- 2000 - 2999 Kč
- 3000 - 3999 Kč
- 4000 - 4999 Kč
- 5000 - 5999 Kč
- 6000 - 7499 Kč
- 7500 - 9999 Kč
- nad 10000 Kč

13. U jaké pojišťovny máte uzavřenou smlouvu o povinném ručení?

- Česká pojišťovna, a.s.
- Allianz pojišťovna, a.s.
- Axa pojišťovna, a.s.
- Česká podnikatelská pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group
- ČSOB Pojišťovna, a.s.
- Generali Pojišťovna, a.s.
- Kooperativa pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group
- Slavia pojišťovna, a.s.
- UNIQA pojišťovna, a.s.
- Jiná

14. Máte uzavřené i havarijní pojištění?

- Ano.
- Ne.

15. Pokud máte havarijní pojištění uzavřené, u jaké pojišťovny?

- Česká pojišťovna, a.s.
- Allianz pojišťovna, a.s.
- Axa pojišťovna, a.s.
- Česká podnikatelská pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group
- ČSOB Pojišťovna, a.s.
- Generali Pojišťovna, a.s.
- Kooperativa pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group
- Slavia pojišťovna, a.s.
- UNIQA pojišťovna, a.s.
- Jiná

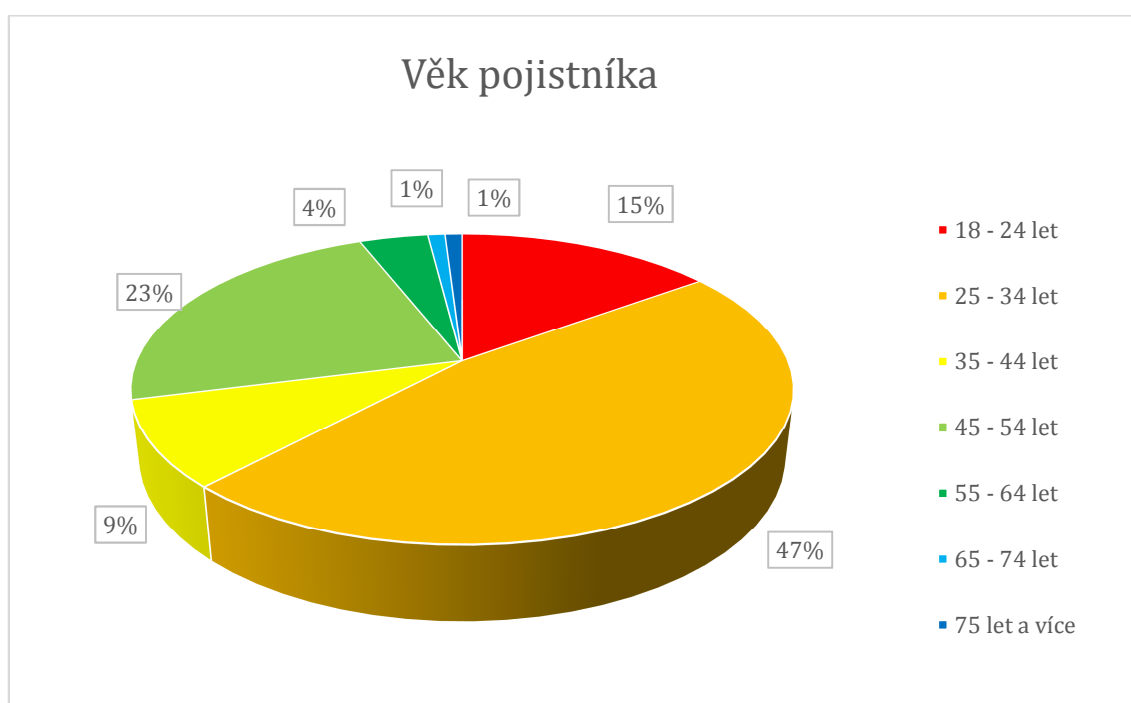
16. Uveďte prosím, kolik činí roční pojistné havarijního pojištění?

17. Pokud jste si havarijní pojištění neuzavřeli, z jakého důvodu?

4.1 Respondenti

Jak již bylo uvedeno v úvodu kapitoly, na dotazníkové šetření odpovědělo celkem 100 respondentů. Otázky byly směřované jak na osobu pojistníka, tak na informace o pojištěném automobilu. Na otázku č. 7, která se týkala pohlaví pojistníka (tj. osoby, která uzavřela s pojišťovnou smlouvu o povinném ručení), bylo odpovězeno 69 mužů a 31 žen. Věkové kategorie pojistníků byly v dotazníku rozděleny na 7 skupin, z nichž nejpočetnější byla věková kategorie 25 – 34 let, nejméně zastoupené kategorie byly 65 – 74 let a 75 let a více. Procentuální zastoupení jednotlivých věkových kategorií znázorňuje následující graf.⁸

Graf č. 3: Věk pojistníka z dotazníkového šetření

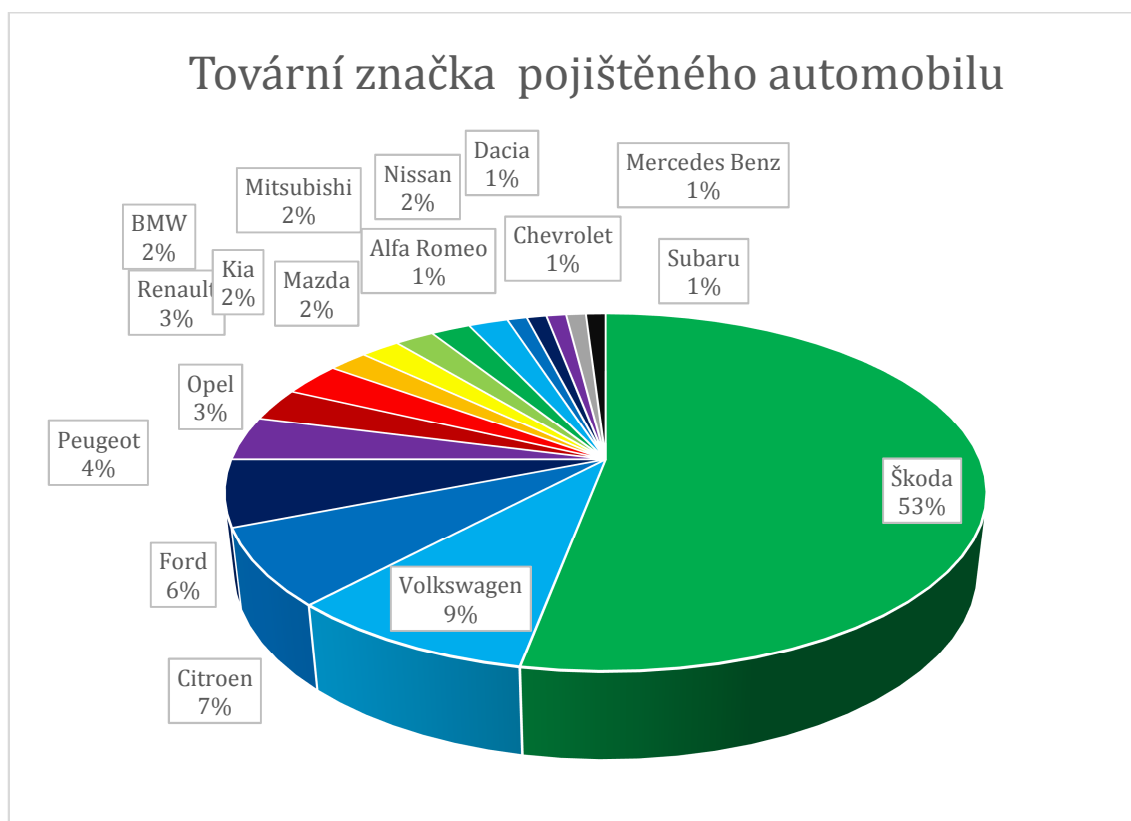

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Otázka, která se naopak týkala pojištěného vozu, byla např. otázka č. 1, tedy „Jaká je tovární značka Vašeho pojištěného automobilu?“. Na tuto otázku byla nejčastější odpovědí značka Škoda s 53 odpověďmi, dále pak Volkswagen s 9 odpověďmi, třetí nejčastější odpovědí byla značka Citroen, poté Ford atd. Graficky jsou odpovědi na tuto otázku znázorněny níže.

⁸ Vzhledem k počtu respondentů, který se rovná 100, vyjadřují uvedená procenta zároveň počty odpovědí na danou otázku.

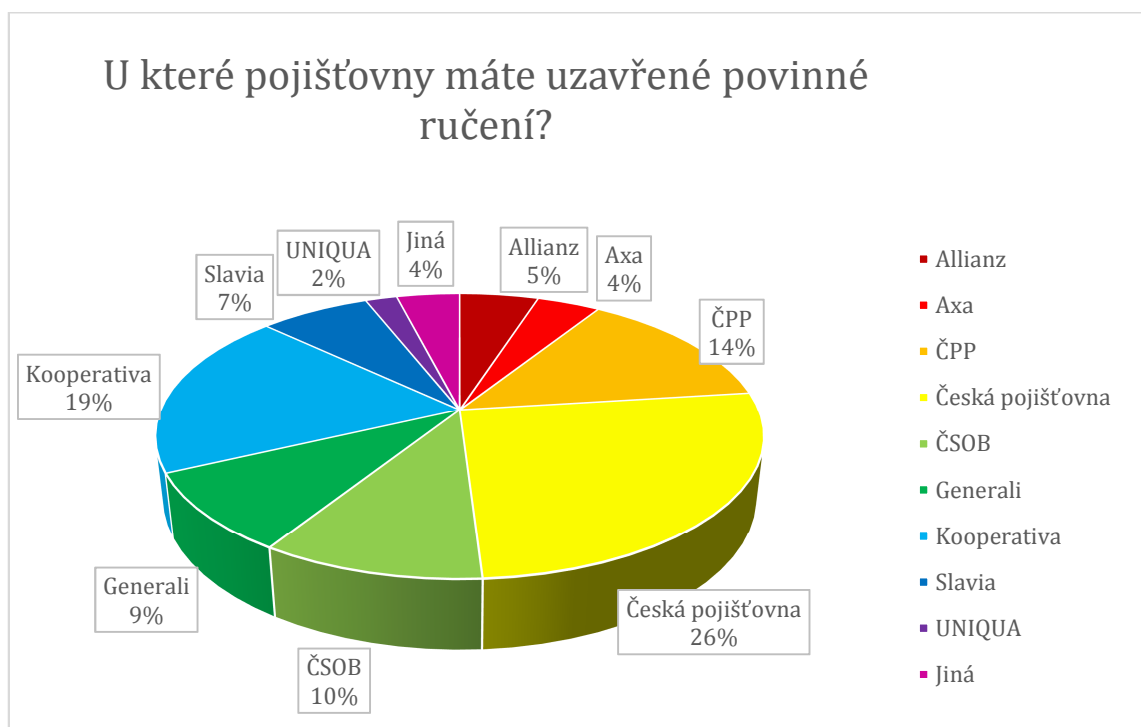
Graf č. 4: Tovární značka pojištěného automobilu z dotazníkového šetření

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

V další části dotazníku byly také kladeny otázky týkající se přímo konkrétního poskytovatele pojištění odpovědnosti (tzv. povinného ručení) a havarijního pojištění. Následující graf prezentuje odpovědi na otázku č. 13, kde bylo dotazováno na pojišťovnu, u které mají respondenti uzavřenou smlouvu o povinném ručení, neboli pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla. V případě, že vyjmenované pojišťovny nevyhovovaly odpovědi respondenta, byla zde i možnost „jiná“ pojišťovna. U této odpovědi byla v dotazníku kolonka, do které měl respondent možnost doplnit, u jaké konkrétní pojišťovny má svůj automobil pojištěný. Takové odpovědi se v dotazníkovém šetření sešly celkem 4, a doplněnými poskytovateli tohoto pojištění pak byly Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s. a Wüstenrot pojišťovna, a.s.

Graf č. 5: Pojišťovny pro povinné ručení z dotazníkového šetření

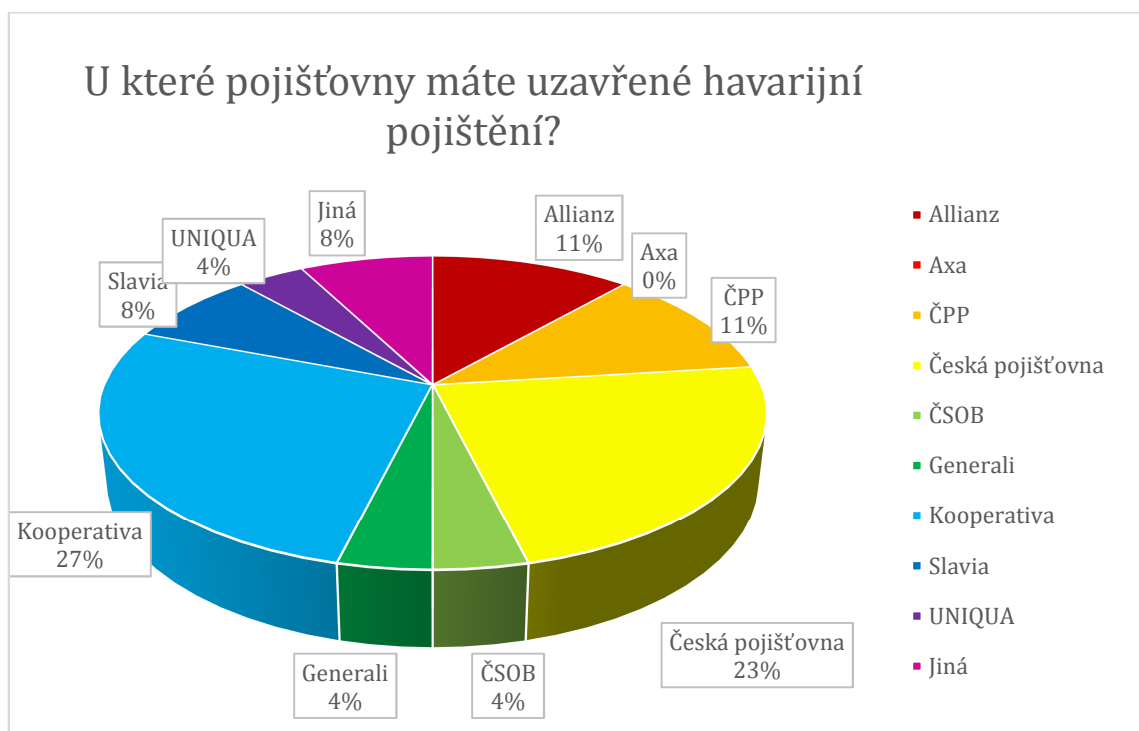

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Na tuto otázku navazovala další, týkající se toho, zda respondent má k tzv. povinnému ručení uzavřené též havarijní pojištění. Z celkového počtu odpovědí, který se rovnal 100, odpovědělo celkem 26 osob ano, tedy že havarijní pojištění uzavřené má, 74 osob havarijní pojištění uzavřené nemělo.

Následující otázka se pak týkala dotazu na konkrétní pojišťovnu, u které má respondent právě toto havarijní pojištění uzavřené. I zde byla stejná možnost, jako u otázky č. 13, doplnit chybějící pojišťovnu. Odpověď „jiná“ pojišťovna se u této otázky (č. 15) sešla dvakrát a doplněnou pojišťovnou byla pojišťovna DIRECT, a.s. (dříve Triglav pojišťovna, a.s.). Procentuální zastoupení pojišťoven u této otázky, týkající se havarijního pojištění, je graficky znázorněno níže.

Graf č. 6: Pojišťovny pro havarijní pojištění z dotazníkového šetření

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

4.2 Vyhodnocení

V rámci vyhodnocení dotazníkového průzkumu zaměřeného na povinné ručení a havarijní pojištění osobních automobilů bylo využito hodnocení pomocí hypotéz.

Hypotéza je domněnka, podmíněně pravdivý výrok o vztahu mezi dvěma či více jevy, o existenci nějakého faktu a jejich příčinách a změnách. Svou formulací předjímá určitý stav, který je možné zjišťovat a zkoumat. [5]

Hypotézy umožňují minimalizovat subjektivitu výzkumníka, neboť jejich pravdivost či nepravdivost se potvrzuje nezávisle na jeho mínění a přáních. [5]

Konkrétně bylo použito testování nezávislosti v kontingenčních tabulkách.

První testovanou hypotézou byla závislost věku pojistníka na ceně povinného ručení.

Údaje získané z dotazníkového šetření byly zapsány do tzv. kontingenční tabulky.

Tabulka č. 26: Kontingenční tabulka – závislost věku pojistníka na ceně pojištění.

Věk pojistníka	Cena v Kč									Celkem
	0 - 999	1000 - 1999	2000 - 2999	3000 - 3999	4000 - 4999	5000 - 5999	6000 - 7499	7500 - 9999	nad 10000	
18 - 24 let	0	1	2	4	3	2	1	1	1	15
25 - 34 let	0	3	14	8	13	8	1	0	0	47
35 - 44 let	0	1	8	0	0	0	0	0	0	9
45 - 54 let	0	4	12	5	1	1	0	0	0	23
55 - 64 let	0	0	3	0	0	0	0	1	0	4
65 - 74 let	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
75 let a více	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Celkem	0	10	40	17	17	11	2	2	1	100

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Jak je vidět, v tabulce je obsaženo velké množství nul. To ovšem teorie o testování nezávislosti nedovoluje, proto je potřeba kontingenční tabulku upravit tak, aby se v ní nuly již nevyskytovaly.

Tabulka č. 27: Upravená kontingenční tabulka – závislost věku pojistníka na ceně pojištění.

Věk pojistníka	0 - 1999	2000 - 2999	3000 - 3999	4000 - 4999	nad 5000	Celkem
18 - 24 let	1	2	4	3	5	15
25 - 44 let	4	22	8	13	9	56
45 let a více	5	16	5	1	2	29
Celkem	10	40	17	17	16	100

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Nyní je možné v testování nezávislosti pokračovat.

Nejprve si vytvoříme tabulku očekávaných četností.

Tabulka č. 28: Tabulka očekávaných četností

Věk pojistníka	0 - 1999	2000 - 2999	3000 - 3999	4000 - 4999	nad 5000	Celkem
18 - 24 let	1,50	6,00	2,55	2,55	2,40	15
25 - 44 let	5,60	22,40	9,52	9,52	8,96	56
45 let a více	2,90	11,60	4,93	4,93	4,64	29
Celkem	10	40	17	17	16	100

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Hodnoty v tabulce očekávaných četností ovšem musí být větší než 5. Proto musíme data znovu upravit, a to následovně.

Tabulka č. 29: Upravená kontingenční tabulka – závislost věku pojistníka na ceně pojištění.

Věk pojistníka	0 - 2999	3000 - 3999	nad 4000	Celkem
18 - 34 let	20	12	30	62
35 let a více	30	5	3	38
Celkem	50	17	33	100

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Tabulka č. 30: Tabulka očekávaných četností.

Věk pojistníka	0 - 2999	3000 - 3999	nad 4000	Celkem
18 - 34 let	31,00	10,54	20,46	62
35 let a více	19,00	6,46	12,54	38
Celkem	50	17	33	100

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Nyní je splněna podmínka, že hodnoty v tabulce očekávaných četností musí být vyšší než 5, proto můžeme pokračovat.

Dalším krokem je vytvoření tzv. tabulky hodnot.

Tabulka č. 31: Tabulka hodnot

Věk pojistníka	0 - 2999	3000 - 3999	nad 4000
18 - 34 let	3,9032	0,2022	4,4483
35 let a více	6,3684	0,3300	7,2577

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Součtem všech hodnot ve výše uvedené tabulce (Tabulka č. 31) dostaneme realizaci $\chi^2 = 22,5098$. Tuto hodnotu (tzv. testové kritérium) porovnáme s odpovídající kritickou hodnotou, kterou je v tomto případě $\chi_{0,95}^2(2) = 5,991$.

Nyní můžeme učinit závěr, že na hladině významnosti $\alpha = 0,05$ **zamítáme** nulovou hypotézu o nezávislosti věku pojistníka na ceně pojištění. Je zde tedy jistá závislost.

Podobně se postupovalo i u ostatních faktorů, u kterých byla zkoumána závislost či nezávislost na ceně povinného ručení.

Dalším faktorem pak bylo pohlaví pojistníka.

Tabulka č. 32: Závislost pohlaví na ceně povinného ručení.

Pohlaví	0 -2999	3000 - 3999	nad 4000	Celkem
Muž	34	13	22	69
Žena	16	4	11	31
Celkem	50	17	33	100

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

H_0 : nezávislé, H_1 : závislé, $\alpha = 0,05$ (5 %)

Očekávané četnosti:

Pohlaví	0 -2999	3000 - 3999	nad 4000	Celkem
Muž	34,50	11,73	22,77	69
Žena	15,50	5,27	10,23	31
Celkem	50	17	33	100

Tabulka hodnot:

Pohlaví	0 -2999	3000 - 3999	nad 4000
Muž	0,0072	0,1375	0,0260
Žena	0,0161	0,3061	0,0580

Testové kritérium:

$$\chi^2 = 0,5509$$

Kritická hodnota:

$$\chi_{0,95}^2(2) = 5,991$$

Závěr:

Na hladině významnosti 5 % **nezamítáme** nulovou hypotézu o nezávislosti pohlaví pojistníka na výši pojistného.

Dalšími aspekty, které jistě ovlivňují cenu pojistného na povinném ručení, jsou objem a výkon motoru. A jak je to se závislostí těchto faktorů na ceně pojištění?

Tabulka č. 33: Závislost výkonu motoru na ceně povinného ručení.

Výkon motoru	0 - 2999	3000 - 3999	nad 4000	Celkem
0 - 69 kW	30	10	8	48
70 kW a více	20	7	25	52
Celkem	50	17	33	100

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

H_0 : nezávislé, H_1 : závislé, $\alpha = 0,05$ (5 %)

Testové kritérium:

$$\chi^2 = 11,1448$$

Kritická hodnota:

$$\chi_{0,95}^2(2) = 5,991$$

Závěr:

Na 5% hladině významnosti nulovou hypotézu o nezávislosti výkonu motoru na ceně pojistného **zamítáme**.

Tabulka č. 34: Závislost objemu motoru na ceně povinného ručení.

Objem motoru	0 - 2999	3000 - 3999	nad 4000	Celkem
do 1400 ccm	26	5	4	35
nad 1401 ccm	24	12	29	65
Celkem	50	17	33	100

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

H_0 : nezávislé, H_1 : závislé, $\alpha = 0,05$ (5 %)

Testové kritérium:

$$\chi^2 = 14,1777$$

Kritická hodnota:

$$\chi_{0,95}^2(2) = 5,991$$

Závěr:

I zde **zamítáme** nulovou hypotézu o nezávislosti objemu motoru na ceně pojistného na povinném ručení, a to na hladině významnosti 5 %.

Následně byla testována nezávislost pojišťovny, u které má pojistník povinné ručení uzavřené, na výši jeho ceny.

I v tomto případě musela být data poupravena tak, aby odpovídala všem podmínkám testování nezávislosti v kontingenčních tabulkách. Proto zde musely být spojeny odpovědi respondentů do 3 kategorií pojišťoven.

Jak již bylo uvedeno v první části této kapitoly, největším počtem odpovědí respondentů disponovala Česká pojišťovna, a.s., poté Kooperativa, a.s. Vienna Insurance Group, atd. (viz. Graf č. 5)

Údaje získané z dotazníkového šetření, které byly zapsány do kontingenční tabulky ovšem, jak je již uvedeno výše, musely být upraveny. Sloučeny tedy byly ty pojišťovny, které spolu souvisí. Spojeny tedy byly odpovědi za Českou pojišťovnu, a.s. s Generali pojišťovnou, a.s., které jsou součástí Generali CEE Holdingu a dále Kooperativa pojišťovna, a.s. a Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., které patří do skupiny Vienna Insurance Group.

Třetí zmiňovanou skupinou pak byly ostatní pojišťovny.

Kontingenční tabulka pak vypadá následovně.

Tabulka č. 35: Závislost poskytovatele, u kterého je pojistná smlouva uzavřena, na ceně povinného ručení.

Pojišťovna	0 - 2999	3000 - 3999	nad 4000	Celkem
Česká Pojišťovna + Generali	17	4	14	35
Kooperativa + ČPP	17	8	8	33
Ostatní	16	5	11	32
Celkem	50	17	33	100

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

H_0 : nezávislé, H_1 : závislé, $\alpha = 0,05$ (5 %)

Testové kritérium:

$$\chi^2 = 3,0273$$

Kritická hodnota:

$$\chi_{0,95}^2(4) = 9,488$$

Závěr:

Na hladině významnosti $\alpha = 5 \%$ **nezamítáme** nulovou hypotézu o nezávislosti poskytovatele povinného ručení s výší jeho ceny.

Posledním testovanou hypotézou pak byla nezávislost slevy či přírážky na povinném ručení (tzv. bonus a malus) na ceně tohoto pojištění.

Vzhledem k tomu, že žádný z dotazovaných neměl u uzavřeného povinného ručení malus, tedy jakousi přírážku k ceně povinného ručení za časté čerpání tohoto pojištění, bylo testováno pouze to, zda je zde jistá závislost toho, kdy respondent čerpá bonus (jakési procentuální zvýhodnění, slevu na povinném ručení) či nikoliv.

Tabulka č. 36: Závislost bonusu u povinného ručení na výši jeho ceny.

Bonus: ano/ne	0 - 2999	3000 - 3999	nad 4000	Celkem
Bonus	39	10	21	70
Bez zvýhodnění	11	7	12	30
Celkem	50	17	33	100

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

H_0 : nezávislé, H_1 : závislé, $\alpha = 0,05$ (5 %)

Testové kritérium:

$$\chi^2 = 3,1714$$

Kritická hodnota:

$$\chi_{0,95}^2(2) = 5,991$$

Závěr:

Na hladině významnosti 5 % nulovou hypotézu o nezávislosti uplatnění bonusu na výši ceny povinného ručení **nezamítáme**.

Shrnutí

Dotazník přinesl celkem zajímavé výsledky. První část této kapitoly byla zaměřená na otázky týkající se údajů zjištěných z dotazníkového šetření, a to především na údaje o pojistníkovi a o pojištěném voze. Část se týkala též toho, u které pojišťovny má pojistník vozidlo pojištěné, zda má uzavřené havarijní pojištění a v případě, že ano, u jakého poskytovatele tohoto pojištění.

Další část kapitoly se věnovala testování hypotéz v kontingenčních tabulkách. Testována byla nezávislost určitých faktorů na ceně pojistného u povinného ručení. Vzhledem k charakteru dat získaných z dotazníkového šetření musely být údaje v kontingenčních tabulkách upraveny tak, aby splňovaly podmínky pro testování nezávislosti.

Nejprve byla testována závislost věku pojistníka na ceně pojištění (viz Tabulky č. 26 – 31). Nulová hypotéza o nezávislosti jednotlivých znaků byla zamítnuta, a to na hladině významnosti $\alpha = 5 \%$. Přijímáme tedy hypotézu H1, která nám říká, že existuje určitá závislost mezi věkem pojistníka a cenou povinného ručení.

V tabulce č. 32 pak byla zkoumána závislost pohlaví na ceně povinného ručení. Na hladině významnosti 5 % nulovou hypotézu o nezávislosti jednotlivých znaků nezamítáme. Z toho vyplývá, že se nám nepodařilo prokázat, že by bylo pohlaví pojistníka závislé na výši pojistného.

V tabulkách č. 33 a 34 byla zkoumána závislost výkonu a objemu motoru na ceně povinného ručení. V obou tabulkách jsme na hladině významnosti 5 % zamítli nulovou hypotézu o nezávislosti jednotlivých znaků. Vyplývajícím výsledkem je tedy to, že zde jistá závislost výkonu a objemu motoru na ceně pojistného existuje.

Následně (v Tabulce č. 35) byla testována hypotéza o závislosti poskytovatele, u kterého je osobní automobil pojištěn, na ceně povinného ručení. Na hladině významnosti 5 % jsme nulovou hypotézu nezamítli. Nepodařilo se nám tedy prokázat, že by zde existovala závislost mezi pojišťovnou a výší pojistného na povinném ručení.

V poslední řadě byla testována závislost toho, zda pojistník využívá bonusů, na ceně povinného ručení (viz Tabulka č. 36). Ani zde jsme na hladině významnosti 5 % nulovou hypotézu o nezávislosti jednotlivých znaků nezamítli. Z toho vyplývá, že se nám nepodařilo prokázat, že by na sobě bylo závislé čerpání bonusů a cena pojištění.

Závěr

Teoretická část této bakalářské práce měla za úkol vysvětlení pojmů týkajících se povinného ručení a havarijního pojištění osobních automobilů v České republice. Vysvětleny zde byly některé základní pojmy, dále jsem popsala, na základě čeho povinné ručení a havarijní pojištění vzniká a kdy toto pojištění zaniká, jaké minimální limity pro pojistné plnění u povinného ručení stanovuje zákon, jak si pojistitel stanovuje výši pojistného, jaký je rozsah pojištění odpovědnosti, kdo nemá povinnost uzavřít pojistnou smlouvu o povinném ručení atd.

V části, která se týkala spíše havarijního pojištění, pak bylo popsáno, co je zahrnuto v tzv. základním a co v doplňkovém pojištění, jak se vypočítává výše pojistného plnění, čemu rozumíme pod pojmem pojistné, jaké složky ho tvoří a jak určují jeho výši a dále též jaké jsou povinnosti smluvních stran.

V další části této bakalářské práci jsem se zaměřila na nabídku povinného ručení a havarijního pojištění v České republice. Zde jsem nejprve zmínila, které pojišťovny jsou členem České kanceláře pojistitelů a mohou tedy poskytovat povinné ručení. Dále jsem uvedla některé statistiky týkající se počtu pojištěných vozů, na což navazovala praktická část, která zahrnovala nabídku povinného ručení a havarijního pojištění na trhu v ČR. Pro tyto účely jsem zvolila 5 nejvýznamnějších pojišťoven, které pojištění odpovědnosti (povinné ručení) a havarijní pojištění poskytují. Výše nabízených cen za kompletní pojištění vozu, tedy včetně havarijního pojištění, mě celkem překvapila. Poměrně vysoké ceny ovšem jistě odpovídaly zvoleným údajům týkajícím se pojistníka, jehož věk byl stanoven na pouhých 23 let, čímž se stal pro pojišťovnu rizikovým. Mile mě naopak překvapila služba České podnikatelské pojišťovny a Kooperativa pojišťovny, které nabízejí jakési propůjčení bonusů ve výši 36 měsíců. Tím se cena pojistného značně snížila, a tak nejnižší cenovou nabídkou disponovaly právě tyto dvě pojišťovny.

Poslední částí mé bakalářské práce pak bylo zpracování dotazníkového šetření. Z toho vyplývá, že většina dotazovaných nemá k povinnému ručení uzavřené havarijní pojištění. Nejčastější odpovědí na otázku, z jakého důvodu nemají havarijní pojištění uzavřené, bylo to, že se to kvůli stáří jejich vozu nevyplatí, že je

to příliš drahé či zbytečné. Některé odpovědi získané z dotazníkového šetření byly zpracovány graficky a také vyhodnoceny pomocí testování nezávislosti v kontingenčních tabulkách.

Celkově bylo cílem této bakalářské práce podat užitečné informace široké veřejnosti, zmapovat stav nabídky povinného ručení a havarijního pojištění na pojistném trhu v České republice a také zjistit, jaká je skutečnost. Nicméně pojistný trh se jistě stále vyvíjí, pojišťovny se snaží svým klientům vyjít vstříc a přizpůsobit své služby tomu, aby byly dostupné. I proto je jistě důležité nové trendy v oblasti pojišťovnictví sledovat.

Citovaná literatura

Seznam knižní literatury

1. Zákon č. 168/1999 Sb. o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla)
2. Vyhláška č. 205/1999 Sb. kterou se provádí zákon č. 168/1999 Sb. o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů
3. DUCHÁČKOVÁ, Ing. Eva. Principy pojištění a pojišťovnictví. Praha: Ekopress, s.r.o., 2009, 3. přepracované vydání. Str. 224. ISBN 978-80-86929-51-4.
4. DUCHÁČKOVÁ, Ing. Eva. Pojišťovnictví a pojištění. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2000. Str. 81. ISBN 80-245-0023-x.
5. REICHEL, Jiří. Kapitoly metodologie sociálních výzkumů. Havlíčkův Brod: Grrada Publishing, a.s., 2009. Str. 192. ISBN 978-80-247-3006-6.
6. KOPECKÝ, Karel. Povinné ručení: Otázky a odpovědi. Praha: Grada, 2004. Str. 111. ISBN 80-247-1065-x.

Seznam elektronických zdrojů

7. ČKP Česká kancelář pojistitelů. [Online] [Citace: 2.1.2016] http://www.ckp.cz/tisk/statistiky_a_informace.php?id=0.
8. European Union. [Online] © European Union, 1995-2015. [Citace: 2.1.2016] <http://europa.eu/about-eu/countries/member-countries/>.
9. EFTA. The European Free Trade Association. [Online] © 2015 EFTA. [Citace: 26. 11 2015.] <http://www.efta.int/eea>
10. Česká pojišťovna. [Online] © 2016 Česká pojišťovna a. s. [Citace: 6. 1 2016.] <http://www.ceskapojistovna.cz/>.
11. Česká podnikatelská pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group. [Online] © ČPP 2015. [Citace: 6. 1 2016.] <http://www.cpp.cz/>.
12. ČSOB Pojišťovna, a.s., člen holdingu ČSOB. [Online] [Citace: 8. 1 2016.] <http://www.csobpoj.cz/>.
13. Generali Pojišťovna, a.s. [Online] Generali Pojišťovna a.s. © 2016. [Citace: 8. 1 2016.] <http://www.generalicz/>.

14. Kooperativa pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group. [Online] © 2015
Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group. [Citace: 12. 1 2016.]
<http://www.koop.cz/>.

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Modelové vyjádření systému bonus-malus.....	31
Tabulka č. 2: Počet pojištěných vozidel v databázi ČKP	33
Tabulka č. 3: Počet pojištěných vozidel v databázi ČKP	34
Tabulka č. 4: Počet pojištěných vozidel v databázi ČKP	35
Tabulka č. 5: Kalkulace povinného ručení u České pojišťovny, a.s.....	38
Tabulka č. 6: Kalkulace havarijního pojištění u České pojišťovny, a.s.....	39
Tabulka č. 7: Systém bonus/malus u povinného ručení u České pojišťovny, a.s.....	41
Tabulka č. 8: Systém bonusů u havarijního pojištění u České pojišťovny, a.s.....	41
Tabulka č. 9: Přehled nabídky povinného ručení České podnikatelské pojišťovny, a.s.....	42
Tabulka č. 10: Rozsah asistenčních služeb zdarma u ČPP	43
Tabulka č. 11: Stupnice bonusů a malusů u povinného ručení ČPP	45
Tabulka č. 12: Stupnice bonusů u havarijního pojištění ČPP	45
Tabulka č. 13: Kalkulace ceny povinného ručení a havarijního pojištění u ČPP	46
Tabulka č. 14: Přehled nabídky povinného ručení ČSOB Pojišťovny, a.s.	48
Tabulka č. 15: Přehled nabídky havarijního pojištění ČSOB Pojišťovny, a.s.....	48
Tabulka č. 16: Výše pojistného plnění u úrazového pojištění řidiče s doživotní rentou u ČSOB Pojišťovny, a.s.....	49
Tabulka č. 17: Systém bonus/malus u povinného ručení u ČSOB Pojišťovny, a.s.	50
Tabulka č. 18: Systém bonus/malus u havarijního pojištění u ČSOB Pojišťovny, a.s.....	50
Tabulka č. 19: Přehled nabídky povinného ručení u Generali Pojišťovny, a.s.	52
Tabulka č. 20: Přehled nabídky havarijního pojištění u Generali Pojišťovny, a.s.....	52
Tabulka č. 21: Stupnice bonus/malus u povinného ručení v Generali Pojišťovně, a.s.	53
Tabulka č. 22: Stupnice bonus/malus u havarijního pojištění v Generali Pojišťovně, a.s....	53
Tabulka č. 23: Kalkulace komplexního pojištění vozidla – NAMÍRU u Kooperativa pojišťovny, a.s. Vienna Insurance Group	55
Tabulka č. 24: Systém bonus/malus k povinnému ručení u Kooperativa pojišťovny, a.s....	57
Tabulka č. 25: Systém bonusů k havarijnímu pojištění u Kooperativa pojišťovny, a.s.	57
Tabulka č. 26: Kontingenční tabulka – závislost věku pojistníka na ceně pojištění.	67

Tabulka č. 27: Upravená kontingenční tabulka – závislost věku pojistníka na ceně pojištění.	67
Tabulka č. 28: Tabulka očekávaných četností	68
Tabulka č. 29: Upravená kontingenční tabulka – závislost věku pojistníka na ceně pojištění.	68
Tabulka č. 30: Tabulka očekávaných četností.	68
Tabulka č. 31: Tabulka hodnot.....	69
Tabulka č. 32: Závislost pohlaví na ceně povinného ručení.....	69
Tabulka č. 33: Závislost výkonu motoru na ceně povinného ručení.....	70
Tabulka č. 34: Závislost objemu motoru na ceně povinného ručení.....	71
Tabulka č. 35: Závislost poskytovatele, u kterého je pojistná smlouva uzavřena, na ceně povinného ručení.....	72
Tabulka č. 36: Závislost bonusu u povinného ručení na výši jeho ceny.....	73

Seznam grafů

Graf č. 1: Průběh krytí škody při využití EF v kombinaci s ryzím zájmovým pojištěním	28
Graf č. 2: Průběh krytí škody při uplatnění PS v kombinaci s ryzím zájmovým pojištěním	29
Graf č. 3: Věk pojistníka z dotazníkového šetření	63
Graf č. 4: Tovární značka pojištěného automobilu z dotazníkového šetření.....	64
Graf č. 5: Pojišťovny pro povinné ručení z dotazníkového šetření.....	65
Graf č. 6: Pojišťovny pro havarijní pojištění z dotazníkového šetření	66

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Zelená karta.....	10
---------------------------------	----

Seznam dotazníků

Dotazník č. 1: Povinné ručení a havarijní pojištění osobních automobilů.....	59
--	----

Přílohy

Příloha č. 1: Kvantily chí-kvadrát rozdělení

3. Kvantily χ^2_P Pearsonova rozdělení $\chi^2(k)$

$P \backslash k$	0,005	0,01	0,025	0,05	0,95	0,975	0,99	0,995
1	0,000	0,000	0,001	0,004	3,841	5,024	6,635	7,879
2	0,010	0,020	0,051	0,103	5,991	7,378	9,210	10,597
3	0,072	0,115	0,216	0,352	7,815	9,348	11,345	12,838
4	0,207	0,297	0,484	0,711	9,488	11,143	13,277	14,860
5	0,412	0,554	0,831	1,145	11,070	12,832	15,086	16,750
6	0,676	0,872	1,237	1,635	12,592	14,449	16,812	18,548
7	0,989	1,239	1,690	2,167	14,067	16,013	18,475	20,278
8	1,344	1,647	2,180	2,733	15,507	17,535	20,090	21,955
9	1,735	2,088	2,700	3,325	16,919	19,023	21,666	23,589
10	2,156	2,558	3,247	3,940	18,307	20,483	23,209	25,188
11	2,603	3,053	3,816	4,575	19,675	21,920	24,725	26,757
12	3,074	3,571	4,404	5,226	21,026	23,337	26,217	28,300
13	3,565	4,107	5,009	5,892	22,362	24,736	27,688	29,819
14	4,075	4,660	5,629	6,571	23,685	26,119	29,141	31,319
15	4,601	5,229	6,262	7,261	24,996	27,488	30,578	32,801
16	5,142	5,812	6,908	7,962	26,296	28,845	32,000	34,267
17	5,697	6,408	7,564	8,672	27,587	30,191	33,409	35,718
18	6,265	7,015	8,231	9,390	28,869	31,526	34,805	37,156
19	6,844	7,633	8,907	10,117	30,144	32,852	36,191	38,582
20	7,434	8,260	9,591	10,851	31,410	34,170	37,566	39,997
21	8,034	8,897	10,283	11,591	32,671	35,479	38,932	41,401
22	8,643	9,542	10,982	12,338	33,924	36,781	40,289	42,796
23	9,260	10,196	11,689	13,091	35,172	38,076	41,638	44,181
24	9,886	10,856	12,401	13,848	36,415	39,364	42,980	45,558
25	10,520	11,524	13,120	14,611	37,652	40,646	44,314	46,928
26	11,160	12,198	13,844	15,379	38,885	41,923	45,642	48,290
27	11,808	12,878	14,573	16,151	40,113	43,195	46,963	49,645
28	12,461	13,565	15,308	16,928	41,337	44,461	48,278	50,994
29	13,121	14,256	16,047	17,708	42,557	45,722	49,588	52,335
30	13,787	14,953	16,791	18,493	43,773	46,979	50,892	53,672
31	14,458	15,655	17,539	19,281	44,985	48,232	52,191	55,002
32	15,134	16,362	18,291	20,072	46,194	49,480	53,486	56,328
33	15,815	17,073	19,047	20,867	47,400	50,725	54,775	57,648
34	16,501	17,789	19,806	21,664	48,602	51,966	56,061	58,964
35	17,192	18,509	20,569	22,465	49,802	53,203	57,342	60,275
36	17,887	19,233	21,336	23,269	50,998	54,437	58,619	61,581
37	18,586	19,960	22,106	24,075	52,192	55,668	59,893	62,883
38	19,289	20,691	22,878	24,884	53,384	56,895	61,162	64,181
39	19,996	21,426	23,654	25,695	54,572	58,120	62,428	65,475
40	20,707	22,164	24,433	26,509	55,758	59,342	63,691	66,766
41	21,421	22,906	25,215	27,326	56,942	60,561	64,950	68,053
42	22,138	23,650	25,999	28,144	58,124	61,777	66,206	69,336
43	22,860	24,398	26,785	28,965	59,304	62,990	67,459	70,616
44	23,584	25,148	27,575	29,787	60,481	64,201	68,710	71,892
45	24,311	25,901	28,366	30,612	61,656	65,410	69,957	73,166

$k \backslash P$	0,005	0,01	0,025	0,05	0,95	0,975	0,99	0,995
46	25,041	26,657	29,160	31,439	62,830	66,616	71,201	74,437
47	25,775	27,416	29,956	32,268	64,001	67,821	72,443	75,704
48	26,511	28,177	30,754	33,098	65,171	69,023	73,683	76,969
49	27,249	28,941	31,555	33,930	66,339	70,222	74,919	78,231
50	27,991	29,707	32,357	34,764	67,505	71,420	76,154	79,490
51	28,735	30,475	33,162	35,600	68,669	72,616	77,386	80,746
52	29,481	31,246	33,968	36,437	69,832	73,810	78,616	82,001
53	30,230	32,019	34,776	37,276	70,993	75,002	79,843	83,253
54	30,981	32,793	35,586	38,116	72,153	76,192	81,069	84,502
55	31,735	33,571	36,398	38,958	73,311	77,380	82,292	85,749
56	32,491	34,350	37,212	39,801	74,468	78,567	83,514	86,994
57	33,248	35,131	38,027	40,646	75,624	79,752	84,733	88,237
58	34,008	35,914	38,844	41,492	76,778	80,936	85,950	89,477
59	34,770	36,698	39,662	42,339	77,930	82,117	87,166	90,715
60	35,534	37,485	40,482	43,188	79,082	83,298	88,379	91,952
61	36,300	38,273	41,303	44,038	80,232	84,476	89,591	93,186
62	37,068	39,063	42,126	44,889	81,381	85,654	90,802	94,419
63	37,838	39,855	42,950	45,741	82,529	86,830	92,010	95,649
64	38,610	40,649	43,776	46,595	83,675	88,004	93,217	96,878
65	39,383	41,444	44,603	47,450	84,821	89,177	94,422	98,105
66	40,158	42,240	45,431	48,305	85,965	90,349	95,626	99,330
67	40,935	43,038	46,261	49,162	87,108	91,519	96,828	100,554
68	41,714	43,838	47,092	50,020	88,250	92,688	98,028	101,776
69	42,493	44,639	47,924	50,879	89,391	93,856	99,227	102,996
70	43,275	45,442	48,758	51,739	90,531	95,023	100,425	104,215
71	44,058	46,246	49,592	52,600	91,670	96,189	101,621	105,432
72	44,843	47,051	50,428	53,462	92,808	97,353	102,816	106,647
73	45,629	47,858	51,265	54,325	93,945	98,516	104,010	107,862
74	46,417	48,666	52,103	55,189	95,081	99,678	105,202	109,074
75	47,206	49,475	52,942	56,054	96,217	100,839	106,393	110,285
80	51,172	53,540	57,153	60,391	101,879	106,629	112,329	116,321
85	55,170	57,634	61,389	64,749	107,522	112,393	118,236	122,324
90	59,196	61,754	65,647	69,126	113,145	118,136	124,116	128,299
95	63,250	65,898	69,925	73,520	118,752	123,858	129,973	134,247
100	67,328	70,065	74,222	77,929	124,342	129,561	135,807	140,170
110	75,550	78,458	82,867	86,792	135,480	140,916	147,414	151,948
120	83,852	86,923	91,573	95,705	146,567	152,211	158,950	163,648
130	92,223	95,451	100,331	104,862	157,610	163,453	170,423	175,278
150	109,142	112,668	117,985	122,692	179,581	185,800	193,207	198,360
200	152,241	156,432	162,728	168,279	233,994	241,058	249,445	255,264
500	422,303	429,387	439,936	449,147	553,127	563,851	576,493	585,206
1000	888,563	898,912	914,257	927,594	1074,68	1089,53	1106,97	1118,95